

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 109.

Maribor, dne 20 septembra 1912.

Letnik IV.

Hrvati in Slovenci.

Opatija, 19. sept.

Na povabilo obojestranskih strankinih vodstev so se zbrali v Opatiji zaupniki Stranke prava za vse hrvaške dežele in Vseslovenske ljudske stranke, k političnemu razgovoru. Posvetovanja so se vršila včeraj dne 18. t. m. in danes in jih je vodil poslanec dr. Šusteršič.

Prišli so: iz Hrvaške rektor magnificus dr. Pazman iz Zagreba, potem poslanca razpuščenega hrvaškega sabora Cesar Akačič in Stjepan Zagorac in šef-urednik profesor Segvič; iz Kranjske poslanca dr. Šusteršič, Povše in Jarc; iz Štajerske poslanca dr. Korošec in dr. Benkovič ter profesor dr. Jos. Hohnjec; iz Dalmacije poslanca don Prodan in dr. Drinkovič; iz Koroške dr. Brejc; iz Istre poslanca dr. Laginja in dr. Spinčič; iz Goriške posl. Fon; odposlanci iz Bosne in Hercegovine so bili v zaplitem trenutku zadržani vsled pogajanj za bosanske železnice in je bila njihova opravičila vzeta tudi na znanje.

Zbrani delegati so natančno razmotrivali cel političen položaj hrvaško-slovenskega naroda in vse posledice, ki iz njega izvirajo ter so v vseh točkah dosegli popoln sporazum.

Konstatiralo se je, da zasledujete obe stranki v narodno-političnem in kulturnem oziru enake cilje ter se je enoglasno sklenilo osnovati skupno organizacijo z ustanovitvijo hrvaško-slovenskega eksekutivnega komiteja.

Nadalje se je sklenilo, sklicati za dne 20. okt. t. l. vse državne in deželne poslance sedaj združenih strank v Ljubljano na shod.

O taktiki bližnjega časa v raznih javnih zastopih so se delegati temeljito posvetovali in tudi tozadevno se je doseglo popolno soglasje.

Stalni hrvaško-slovenski eksekutivni komite se bo po dosedanjih dispozicijah konstituiral tekom prihodnjega tedna in bo prevzel vodstvo poslov.

Po kongresu.

Prepričanje je splošno: potek evharističnega kongresa je prekosil najdrzovitejša pričakovanja prirediteljev in udeležencev. Nad vse srečna misel, izvršiti teoforično procesijo pod vsemi pogoji brez ozira na grozno vreme, je preprečila, da bi bili zaključeni kongresni dnevi z diskordom in je povzročila, da je bil zaključek še bolj imponujoč, kakor bi bil v drugem slučaju. Nikogar se ni priganjalo k udeležbi, nikogar se ni sililo in vendar se je udeležilo teoforične slavnosti čez pol milijona ljudi; 150.000 ljudi je bilo v procesiji, drugi so procesijo spremljali kot gledalci. Vstrajnost neštevilnih množic, visokih in nizkih, mladih in starih, ki so v silni plohi ostali več ur, da se poklonijo sv. evharistiji in izkažejo svojo udanost napram cesarski hiši in napram papeževemu namestniku, je nekaj tako mogočno učinkujočega, da moramo smatrati ravno to teoforično procesijo za triumf evharističnih dni. Od verskih nasprotnikov tako željno pričakovani dež ni skvaril te prireditve, temveč je nasprotno povzdignil njeno veličastje in prisilil še nasprotnike k občudovanju. Naši nasprotniki bi mogoče pri lepem vremenu in tudi drugače ugodnih razmerah spravili na noge nekaj stotisočev ljudi in priredili manifestacijo, ki bi se dala nekoliko primerjati z evharistično. Pri tako slabem vremenu pa, kakor je bilo v nedeljo, ko je neprestano tako grozno lilo, pa ne spravijo ti ljudje skupaj ničesar, kar bi se dalo le nekoliko primerjati z nedeljsko procesijo. To dobro vedo protiverski elementi, zato jih razjeda notranji gnev, ki jim je zamoril vse zbadljive podlosti in vsa blasfemična sramotjenja. Oni dobro vedo, da takega impozantnega obhoda ne spravi vkup njihova še tako tesna organizacija, njihov strankarski drill, ter tudi ne kupoma nasipani denar židovskih bank, zato jim je legla mora na srce in prevevajo jih neprijetni občutki. Ti sramotilci verskega prepričanja, ki tako radi slikajo katoličane kot hinavce in tajijo našo globoko ver-

nost, so v nedeljo videli, kaj zmora živa vera in pa resno versko prepričanje, ter so obstrmeli v svojem zakrknjenem srdu. V curkih lijoči dež je pripomogel teoforični procesiji do pravega trijumfa. Ta dan s svojimi vremenskimi neprijetnostmi je dokazal, da je katoliška misel krepkejša in silnejša, kot zveneče fraze raznih protiverskih demagogov, zato so postali melanholični in njihovo časopisje je izgubilo besedo.

Krščanstvo se je izkazalo v evharističnih dneh kot najmogočnejša duševna sila. Bolj kakor kedaj drugokrat se je pokazalo v teh dneh, zlasti zadnji dan, da je skala, na katero je Kristus Bog postavil svojo cerkev, negremakljiva, da je zaletavanje peklenških moči vanjo brezvpešno. Semena, ki so padla v teh zlatih dneh, bodo obradila gotovo bogate sadove, žetev bo obilna, če ne bomo držali rok križema in bomo šli vestno na delo. Triumfi, ki smo jih doživeli, nas ne smejo omamiti, ampak nas morajo vžgati še z novim mladostnim ognjem. Poživiti se mora v nas ponos in samozavest, da smo katoličani. Na tisoče je bilo v nedeljo ljudi na dunajskih ulicah, ki se prištevajo najodličnejšim krogom človeške družbe, princu iz cesarske hiše se je pridružil učenjak svetovnega slovesa in vsi so v svetem strahu in globoki ljubezni molili Najsvetejše. Ni katoliška cerkev samo vera zaostalih hribovcev, ne živi samo v naivno-dobrem srcu priproste ženice, ne priznava se k njej samo duševno omejen del človeštva, temveč vladarske glave se klanjajo pred evharističnim Kristusom in moške silnega duševnega obzorja se pobožno trkajo na prsa, ko je šel mimo On, ki je pot, resnica in življenje, skrit pod podobo hostije.

Globoka vernost in nevstrašljiva odločnost, ki ste se tako krasno pokazale ravno v dneh dunajskega evharističnega kongresa, ne smete ostati brez posledice tudi za nas. V silnem vrtnecu verskih zmot, ki razdirajoče šumi preko vsega kulturnega človeštva, je dobro, če človek najde tako oporo, kakor so ravnokar minuli evharistični dnevi, v katerih poglubi svojo vernost. Ravno tako bodimo povsod in vedno nevstrašeni, kadar se gre za naše verske svetinje. Nevstrašena močnatost, ki so jo pokazali na Dunaju stotisoči, bodi nam vzor in ravnajmo se po njej vsepovsod!

Če obrnemo svoj pogled v meje naše ožje do-

PODLISTEK.

Fefa in Gašper.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Gašper se je le malo držal doma, ampak vedno je gonil ovce in koze na dom, jih nekoliko podredil, pa zopet prodal ali pa zamenil s svežimi.

Pritiral je nekega večera kar tri meketače in precej v rožicah klical Julo:

„Vstani, stara, in pomolzi, kar tri imaš tukaj danes!“

Siromak, pozabil je bil povedati, da je med dvema kozama tudi en kozel.

Jula se je res napravila in, štedljiva v vsakem oziru, je šla kar brez luči z žehhtarjem v hlev. Pomolzla je srečno prvo rogačo; komaj pa je primaknila stolček k drugi in hotela pričeti svoje delo, dobila je močno brco, ravno v rebro in se prevrnila z žehhtarjem vred po hlevu.

S težavo si je sirota pomagla za sapo in se povrnila z bridkim očitanjem h Gašperju, češ, zakaj jej je zamolčal, da je med dve kozi privezal kozla. Nesrečni kozlovski sunek je bil pa za skrbno Julo tudi usodepoln. Že takoj drugi dan se je kot posledica brce pokazala črna lisa, ki pa je s časom zrastle v precej debelo krgo.

Usmiljeni Gašper je marljivo nabiral smrekovo smolo in zatrljeval, da ta mora prejesti otekline in če bo enkrat izteklo, potem bo pa Jula zopet brena. Pa otekline je postajala od dne do dne trdejša, Jula je soplel vedno bolj na dolgo in prosila Gašperja, naj bi stopil po gospoda.

„Nič se ne boj, Julka“, jo je tolažil mož, „kaj bi gospoda mučil v ta jarek brez potrebe. V kratkem imamo lov na Breznem vrhu in pri tej priliki bodem pa že nagovoril gospoda, da malo pogledajo sem k tebi.“

In res, Jula je dočakala dan lova in ko so že prilovili do Pelunjskove kajše, je stopil mešetar k gospodu in jim rekel:

„No, naj oni stopijo malo k moji stari. Malo je tebušna (nađušljiva) že od nekdanj in ima bolj dolgo sapo, sedaj pa misli, da bo že po njej.“

Gospod so ubogali Gašperja in vstopili. Vendar pri pogledu na bolnico so jeli resno zmajevati z glavo in šepnili možu na uho:

„Slabo, dragi moj; kar takoj jo bodem spovedal, Jula ne bo dočakala več petelinovega petja.“

Po končani sv. spovedi pa so se tudi gospod malo popraskali za ušesi in rekli:

„Sv. popotnico bi še jej rad podelil in sv. poslednje olje — pa nimam ničesar seboj.“

„I kaj“, se je odreal Gašper, „je itak bila še pred enim mesecem v Št. Juriju in za mojo staro je tudi navadno olje dobro, kar v laško olje jo položite“, pa boše.“

Nehote je ušel gospodu pri tej opazki smeh, pa napravili so se resnega in zavrnili mešetarja:

„Ali si se tako učil v šoli?“

Niso bili še gospod četrtinko pota proti domu, jo je že prisopilhal za njimi Gašper, rekoč:

„Prav so imeli oni, Jula je že odšla tjakaj, koder znajo kozli več olike, nego pri nas.“

Še lastnih otrok ni povabil Gašper na pogreb, ker ni vedel, kje da so; niti sedmine ni obhajal s sosedo Majdakovo Fefo, ampak kar sam se ga je nasrkal po dokončanih obilih molitvah in najaz grede vsakemu zatrljeval: da bi se še prav gotovo enkrat ženil, ko bi le dobil tako žensko, kakor je bila rajna Jula.

Iz jeze ali žalosti, tega pa ne vem, je pa par dni po pogrebu prodal pod izgubo kozla-ubijalca in nato prenehal s kupčijo za par tednov.

III.

Lenoba pa dovede vsakega človeka do pregrešnih misli in tako je bilo tudi pri Pelunjskovemu Gašperju.

Kuharija mu ni šla nič kaj izpod rok in sklenil je za trdno in brž ko mogoče poiskati si družico.

Škilil je najpoprej za mladimi in marsikateri razkril vroče koticke svojega srca, pa vselej je dobil le porogljive odgovore, kakor:

„Bodi, bodi pameten, teslo staro“, ali pa: „rožni venec v roke, pa za peč, ne pa na take nočije misliti.“

Uvidel je torej Gašper, da je že v resnici prestar za mladino; torej je rajši začel svoje oči obračati navzgor in ugledal kajšo Majdakovo Fefe. Ta pa bi bila, si je mislil, ne vse še, kaj je grenko zakonsko jedro in na kupčijo se tudi razume: „Teren-tete, ob njeni strani bi se še pa pušil tobak in popil marsikateri frakl. Le malo prevelika je za mene, se je popraskal, in prehudo gleda. I pa kaj, saj še niti koze ni, ki bi bila brez napak, kaj pa še le ženska!“

Odslej je Gašper obračal vedno oči navzgor in koval načrte, kako naskočiti samsko srce Majdakove Fefe. Pa vse zaman, samica Fefa je bila nedovzetna za vse ljubeznjive poglede in še za dejansko ljubezen se ni nič zmenila. Večkrat jej je ponudil mešetar kozlovskega mleka, pa Fefa ga je samozavestno odklonila, češ:

„Tako mleko je za udovca, ne pa za — dekleta!“

Gašperja so sicer pekle te opazke, pa tolažil se je s starim pregovorom: da čas spreminja vse; najtrdnjše sklepe in celo ljubezen se pridobi v času. Oprijel se je na dva ovčje in kozlovske kupčije, ter trgoval po stari navadi.

Bilo je taisto jesen po Julijini smrti, ko je naš mešetar tiral dve ovci in jednega rogatega ovna preko Radla na Nemško. Prišel je ravno na vrh hriba, ko se spomni, da bi dišalo malo popuštiti. Stresal je pipico in vlekel izza pasu mehur; pa nena-doma se mu izmuzne oven in jo ubere naravnost navzdol po kolovozu. Oven je tekel na vse pretege in

movine, potem najdemo tudi tukaj ljudi, ki so že grodo zasmehovali naša katoliška načela, ki so se podlo norčevali tudi iz evharističnega kongresa. Naši liberalci niso nič manjši nasprotniki katolicizma kot razni svobodnjaci, drugi po svetu — izvzeti so seveda nekateri zapeljanci, ki ne vedo, za kaj se li gre — samo da nekateri nočejo pokazati prave barve in se drže tudi v verskih vprašanjih principa: po ovinkih. Tem ljudem mora veljati od sedaj naprej še odločnejši boj kot do sedaj. Z navdušenjem, ki so ga v človeku rodili veliki dunajski dnevi, moramo iti na delo in moramo prepričati, da bi okužili ti ljudje naše ljudstvo s svojim brezverstvom. Vse naše delo temelji na katoliških načelih in ta načela moramo večkrat povdarjati, ne smemo jih nikdar omaloževati v skrbeh vsakdanjih bojev, da se v ljudstvo ne bo zajedel črv mlačnosti, ampak da bo njegova vera vedno živa in velika.

Položaj v Albaniji.

(Iz razgovora z visokim cerkvenim dostojanstvenikom iz Albanije.)

Imeli smo priliko, razgovarjati se z visokim cerkvenim dostojanstvenikom iz Albanije o položaju v tej deželi, iz katere prihaja dan za dnem toliko najrazličnejših in najbolj nasprotujočih si vesti v svet. Visoki cerkveni dostojanstvenik, čigar ime mora žalibog iz gotovih vzrokov ostati tajno, se je izjavil, kakor sledi:

„Poročila iz Balkana, kakor prihajajo v svet, so večinoma napačna, si nasprotujoča in tendenciozna. Razsirjevalci teh poročil so ljudje, ki imajo namen, da bi že itak zadostno zmeđeni položaj na Balkanu še bolj zmešali. Z največjo gotovostjo se lahko že danes reče, da v kratkem zopet izbruhnejo v Albaniji novi viharji revolucije. Albanija zahteva upravo samostojnost. Prej ko slej bodo Albanci to tudi dosegli in sicer, ker ne marajo poprej mirovati, dokler niso njihove upravičene zahteve izpolnjene. Sedanja vlada je sicer obljubila, da izpolni zahteve Albancev, toda te obljube ne obetajo nič. Mi v Albaniji pač predobro vemo, koliko so vredne te obljube — namreč nič! Kadar je kakšna turška vlada v škripih, da ji že sega voda do ust, takrat vedno vse obljublja, kar se od nje zahteva. Če so pa minile nevarnosti, potem je pa zopet pozabila danih obljub. Tudi tokrat ne bo nič boljše. Vsled tega ni dvoma, da bo znova izbruhnila revolucija. Na vaše vprašanje, kakšno stališče bodo zavzeli katoliški Albanci, vas zagotavljam, da bodo postopali katoliki z mohamedanci solidarno. Sedanje narodno gibanje združuje popolnoma mohamedance in katoličane. Jaz in moji verski podaniki živimo v najboljšem sporazumu z mohamedanci; tudi oni vedo, da si tudi mi želimo pravičnega nacionalizma. Vlada si pa prizadeva, da neti kolikor le mogoče ogenj verskih strasti ter igrava kristjane zoper mohamedance. Namen te metode je prozoren. Če se porti posreči, napravit sovražstvo med kristjani in mohamedanci, potem je prosta obveznost, dati Albaniji avtonomijo. Pozabiti se pa ne sme, da so zasledovale vse turške vlade, začeniši z Abdul Hamidom notri do Muktar paše, eno in tisto taktiko.

Vi se bodele vprašali, če je namen tega gibanja popolna ločitev Albanije od Turčije. Za sedaj pa

zahtevajo Albanci samoupravo, kakor tudi, da se upelje evropska kultura. Naše ljudstvo še politično ni zrelo. Začasno nam je ljubše, če ostanemo pod turško vlado. Pozneje bomo pa videli, kako se bodo reči razvijale in potem se bomo tudi odločili.

Zelo simpatičen nam je Berchtoldov predlog. Pošteno se je trudil, da bi ustvaril predpogoje za mir in red; toda bojimo se, da ne bo iz tega nič! Rusija je ljubosumna in dela proti. To je vse, kar vam zamorem povedati ter vas še enkrat prosim, da ne imenujete mojega imena.“

Zopet kravali v ogrski zbornici.

V sredo, dne 18. t. m. je prišlo v ogrski državni zbornici zopet do nepopisnih škandalov. Strast je že tako prevzela duhove, da delajo poslanci brez vsake obzirnosti že samo tako, kakor jim velela osebno sovraštvo. Do pretepa med poslanci in policijo pri tej seji ni prišlo, ker je opozicija brez upora zapustila sejnico, ko je prikorakal Pawlik s svojimi policaji, da bi napravil red. Pač pa je prišlo še pred začetkom seje do divjih spopadov med poslanci samimi in prigodil se je celo slučaj — v zgodovini ustavnih držav menda prvič — da se je minister spustil v dejanske spopade s poslanci.

V naslednjem podamo kratko poročilo o dogodkih v sredo, dne 18. t. m.:

Že v zgodnjih jutranjih urah je bilo pred parlamentom zelo živahno. Od 6. zjutraj je bilo v zbornici pripravljenih kakih 300 policajev in tudi zunaj je bilo vse polno policijskih straž. Seveda ni manjkalo tudi radovednežev. Že pred 10. uro je prispela v zbornico združena opozicija, kateri se je priključil tudi grof Andrassy, in je takoj zasedla sejnico, pričakujoč pričetka seje. Člani vladne stranke niso prišli v sejnico, ker je opozicija vsakega posameznika obkladala s celo ploho psovka. Proti pol 11. uri je pa prišlo v sejnico vendar več vladnih poslancev, na čelu jim trgovinski minister Beöthy. Opozicija jih je sprejela z urnebesnim krikom in jih je obsipavala z najžalostnejšimi psovki. Položaj je postajal vedno bolj napet in vedno bolj grozeče sta si stala oba tabora nasproti.

Hipoma skoči minister Beöthy iz svojega sedišča in se navalil z dvignjenimi pestmi na poslanca ljudske stranke Zborayja, ki mu je bil ponovno zaklical: „Ničvredni šuft!“ Ministra je vsled teh besed popadla taka jeza, da se je z dvignjeno pestjo vrgel na poslanca. Ta se je umaknil, med tem pa je trgovinskemu ministru izpodletelo, da je pačel, pa se je vzdignil, planil na Zborayja in mu prisolil klofuto. V tem momentu prihrume poslanci ljudske stranke, obkolijo ministra in ga petkrat oklofuta. Vsled tega nastane velikansko razburjenje, vrišče in naravnost peklensk, člani večine pa pridejo ministru na pomoč. Nastane splošno ruvanje in suvanje, a med tem se ministru posreči, da se osvobodi svojih napadalec. Dolgo traja, preden se poslanci nekoliko pomirijo in zasedejo svoje prostore.

Ob 10.40 dopoldne je prišel v zbornico grof Tisza. Opozicija ga sprejme z velikanskim vriščem in mu hrupno kliče najrazličnejše psovke. Eni tepajo z nogami, drugi kravalizirajo na razne instrumente, tretji trobentajo, četrti tolčejo s palicami po klopih, skratka: škandali so nepopisni. Grof Tisza

„Mar si prišel po ovna, nikdar ti ga ne dam; tamkaj je Marnberg, pa si poišči pravico, če si jo hočeš!“

„E, no, no, ne bodi no tako huda, Fefika, vidiš, to-le latvico kislega mleka ti dam za pobite jajce, pa bčiva si dobra.“

To govoričenje je pa Fefo še bolj razkačilo, — pograbila je žetlar s pomijami in zavpila:

„Če ne odkrešeš, te oblijem po tvojem lažnjivem jeziku.“

Gašper je še nekaj mencial z nogami in jecjal, pa kot bi trenil, je imel pomije v licu. Vendar tudi on se ni pomišljal na dolgo, ampak ne bodi len, — treščil je kisl mleko z latvice vred v bafuro. Učinka svojega čina ni imel časa počakati in navrl jo je z vso silo navzdol.

Prišlo je do pravde med obema sosedoma. Majdakova jajčarica je pa celo stvar tako zasukala, da je bil Pelujnssek obsojen na povrnitev po ovnu storjene škode. Fefin koš pa je bil dražje cenjen, nego je bil oven vreden, torej je pustil mešetar ovna Majdakovi; v srečo pa je ostal prepričan: baba imajkri vično blago na vesti in odslej se je vsa prejšnja — ljubezen spremenila v kruto sovraštvo.

(Dalje prih.)

Kdaj je postala Rusija razkolna?

Piše Al. Leben.

Rusija je sprejela katoliško vero. To mnenje zagovarjajo skoro vsi zapadni historiki, orijentalisti in enjaki ga pa vsaj ne morejo absolutno negirati. Po Focijevi smrti je vladala v verskem nauku edinost v vseh cerkvah; ta edinost je trajala do nastopa in do kmažu nato sledečega izobčenja Cerularija, leta 1054, torej veliko pozneje, kot se je bilo izvršilo spreobrnjenje Rusije! Ta država je štela že takrat precejšnje število škofij in na metropolitanskem pre-

pa ostane miren in si zabeleži razsajajoče poslanice. Ker pa le ni hotelo priti do miru, je grof Tisza sejo suspendiral ter odšel v kuloarje. Kmalu nato, okrog 11. ure, se prikaže v dvorani zopet policijski nadinspektor Pawlik s svojim moštvom. Ko opozicija to zagleda, zapusti, ne da bi se upirala, samo s protestom, korporativno sejnico.

Nato se seja zopet otvori in trgovinski minister se dvigne, da se opraviči. Pravi, da so ga opozicijski poslanci brez povoda psovali in da se je vlila nanj cela reka osebnih žaljenj. Večina kliče: Sramota! — Poslanec Farkas: Suft je tisti, ki je to storil! — Minister izjavlja nadalje, da je potrpel, dokler je mogel, da pa je človek in zato ga je žal zapustilo samopremaganje. Šel sem poiskat moža, ki mi je imel toliko povedati, da mi da odgovor obliče v obliče. (Veliko odobravanje.) Kar se je potem zgodilo, mi ni več jasno. Prosim še enkrat oprostjenja! Večina se vzdigne s sedežev in kliče: Eljen Beöthy! Poslanec Farkas pa kliče: To je gentleman!

Nato se vzdigne grof Tisza in izjavi, da ga izjava trgovinskega ministra oprošča nadaljnjih odredb. Minister je nastopil kakor mož. Nato preide Tisza k dnevnemu redu in se izvrše volitve v delegacijo. Ker opozicija sploh ni postavila kandidatov, ni bil noben član opozicije izvoljen v delegacijo. Nato se je ogrska poslanska zbornica odgodila do dne 26. oktobra, ker je dnevni red z izvolitvijo delegacije izrpan.

Proti razkosavanju kmečkih zemljišč.

Kdor se samo nekoliko zanima za naše gospodarstvo na kmetih in za dobrobit kmečkega ljudstva, mu bo gotovo znano, kako pogubno vpliva razkosavanje zemljišč potom prekupev na gospodarske razmere našega naroda. Tu vidiš čisto navadno špekulacijo in oderuštvo. Eno in drugo je grdo, ker pri tem ima eden namen izkoristiti drugega in si v tujo škodo polniti lastne žepe.

Naše kmečke posojilnice so storile že mnogo dobrega. Eno največjih zaslug so si pa pridobile s tem, da so iztrgale kmečko ljudstvo iz krempljev — brezsrčnih oderuhov. Tudi proti razkosanju zemljišč so nekaj že storile s tem, da so dajale v nekaterih krajih tudi hipotekarna posojila, dasiravno v to pravzaprav niso bile poklicane. Da se špekulacijsko razkosavanje zemljišč odstrani, dolžni so skrbeti drugi faktorji, v prvi vrsti država in dežela s svojo zakonodajo in nato pa tudi večji denarni zavodi.

V tem pogledu nam lahko služi v zgled nemška država Hesenska. Ta država je že leta 1908 izdala zakon, ki onemogočuje prekupevalcem posestev njihovo samovoljno postopanje. Od trgovcev z zemljišči se zahteva, da vložijo o svojem delovanju poslovno knjigo, ter da naznanijo okrajni politični oblasti vsako kupčijo vsaj 14 dni poprej, kakor se sklene pogodba. Letos so se pa tozaševni predpisi še izpopolnili.

Poleg tega vlada skrbi še na drugi način, da kolikor mogoče prepreči razkosavanje zemljišč. To pa z deželnim kreditnim zavodom. Ta kreditni zavod je državna ustanova in ima nalogo dajati taka posojila, ki se bodo porabila v melioracijske svrhe, na primer v obrambo proti povodnjim, za namakanje in osuševanje zemljišč, za pogozdovanje, za trebljenje

še le par korakov pred klopico tik kolovoza se je ustavil in uprl svoje oči v velik in poln koš. Nekaj časa ga je radovedno ogledoval, pa nekaj ga je zadrželo v baticu, stopil je par korakov nazaj in nato pa bušil z vso silo v koš, ki se je skotalil pod breg. Jajce so bile vse drobne, pa še vrstice v spodnjem delu so se pri sunku odprle in petelini so polni radosti jeli po grmovju Majdakovi Fefi prepevati poslovno pesem.

Brž, ko je zaslišala jajčarica šum, se je prikazala iz grmovja in videla grozno nezgodo. Ni stekla za ovnom, ki je še vedno kotalil koš po jarku, ampak pobjskala je po gospodarju, ki se je pa kar valjal od smeha. Krhka kletvica jej je ušla nehote, nato pa je dvignila roko in zažugala Gašperju:

„Čakaj, ti stepuh, nalašč si mi naščul ovna v moj koš; tega ti pa ne prizanesem!“

„No, no, Fefika, ni bilo ne tako, tako hudobno, tako hudoben pač nisem.“

„Kaj bošš lagal, saj si nagnal kozla v lastno ženo, kaj bi ga v moj koš ne?“

Gašper je še skušal nadaljevati svojo obrambno delo, pa Fefa ga ni poslušala, ampak stekla je brzih korakov v jarek za ovnom in košem. Par glasnih lop — lop, je bilo slišati iz jarka — nato pa je vse potihnilo.

Gašper je čakal ovna in čakal, klical pa vse grlo: „Abrrl — čogrl — na — na!“

Pa vse zamanj, ovna ni bilo od nikoder. Že se je namenil sam v jarek za njim, kar ga je ta pozdravil na drugem vrhu z glasnim: me-e-e-e!

Gašper se je ozrl in zapazil, kako je Fefa že vlekla kozla za motvov, ga neusmiljeno pretepala in ga tirala naravnost proti svoji kajši.

Mešetar je videl, da danes ni nič s Fefo, mislil si pa je na tistem: jutri jo bodem pa že potolažil, z latvico kislega mleka.

Koj drugo jutro je koračil Gašper navzgor proti Fefi. Ta ga je ježno pogledala, se zavrtela na peti in se obregnila:

polja itd. Nadalje je deželni denarni zavod pooblaščen dovoljevati kredite:

1. občinam ali okrajnim zastopom za poravnane stroškov za obdelovanje skupnega občinskega sveta in da morejo prispevati k zgradbi postranskih železniških prog in okrajnih cest;

2. občinam za napeljavno vodovodov in pa za zgradbo šolskih poslopij in drugih splošno koristnih napra;

3. za zidavo potrebnih stanovanj manj premožnim slojem po določenih v to izdanega zakona.

Privatnim posestnikom se dovoljujejo posojila le na hipoteke, ki leže v veliki vojvodini hesenski. Vsa posojila so od posojilnice neodpovedljiva, toda morajo se obrestovati in čelno odplačevati.

Sedaj hoče vladna predloga nalogo deželnega kreditnega zavoda v toliko razširiti, da bi v toliko, kolikor dopuščajo njegova sredstva, dajal tudi posojila občinam za poravnane stroškov nakupa kmečkih posestev v ta namen, da prepreči nakupovanje prekupcev.

V utemeljevanju vladne predloge se pa navaja sledeče:

„Obrti trgovanja z zemljišči se je v zadnjem času v posameznih delih velike vojvodine zelo močno razširila. V splošno gospodarskem interesu, kakor v interesu države in občin za vzdržanje krepkega srednjega stanu je, da se splošno škodljivemu postopanju prekupcev z zemljišči napravi konec z zakonitimimi sredstvi. Čeravno se mora priznati, da so kmečki prodajalci dosegli od trgovcev z zemljišči že povoljne cene in torej sami niso bili neposredno oškodovani, vendar preti pri takih poslih velika nevarnost oderuštva. Skušnja uči, da se posestva čisto po pritiskom sile ali lahkomišelnosti posestnikove prodajo pod vrednost. K temu se pridruži še dejstvo, da pride s prodajo kmečkih zemljišč nevarnost za posestnike, da izgubijo vse svoje premoženje. Zopetni nakupi se izvršijo večinoma v gostilni, kjer se pogoje za navidezno ugodne, v resnici pa visoke cene. Kako stvar stoji, je kupcem pogosto še-le znano, ko so po pogodbi že zavezani. V takih slučajih se ni mogoče izogniti neugodnemu položaju kupca. Da se temu zlu izogne, sta bili izdani obe določbi.“

Nadaljni pripomoček za odpravo izrodkov, ki jih povzroča prekupovanje zemljišč, bi bilo dajanje posojil po nizki obrestni meri občinam, da bi iste nakupovale posestva, ki so na prodaj. Jasno je namreč, da bo občina parcelacijo zemljišča, kjer se to že mora zgoditi, umestnejše in za občane ugodnejše izvedla, kakor pa trgovci, katerim ni za drugega, kakor za to, da posestvo čimprej z dobičkom spravijo v denar.

Torej tako na Hesenskem. Kako je pa v tem-le oziru pri nas? Mnogo slabše, ker pri nas še nimamo nikakih zakonov in odredb, po katerih bi se skušalo količkar na prste stopati tem špekulantom s posestvi, čeravno bi bilo to zelo potrebno. V potrdilo tega naj navedem samo en izgle. V neki vasi je začutil mlad posestnik potrebo, da proda svoje posest-

vilno zgoraj imenovani Karamzin v sledečem slučaju:

Papež Urban II. je izvolil Bari, kamor je dvakrat potoval na grob sv. Nikolaja, ob svojem drugem potovanju kot mesto za koncil, katerega se je, kakor se sme sklepati, udeležil tudi perejaslovanski metropolit Efrem.

Dokazano je, da je ta v svojo pratiko sprejel praznik sv. Nikolaja, ki ga je takrat vpeljala rimska cerkev, med tem, ko ga Grki niso obhajali. — „Ali bi Efrem“, popraša Werner, „od rimske cerkve vpeljan praznik sprejel in istočasno na istem koncilu v Bariju izrečen katoliški nauk o sv. Duhu zavrgel? Tako potrjuje čisto posebno češčenje sv. Nikolaja med Rusi istotako kongruent nauk ruske, kakor rimske cerkve o sv. Duhu, ravno tako, kakor verstvo rimskih legatov v Kiewu v začetku sovraštva Cerularijevega, da se ruska cerkev ni strinjala z uporom proti papeževemu sedežu.“ — Papež je ravno takrat poslal velikim knezom v Kiewu škofa Teodora s sv. relikvijami.

Dokaz za enotnost med rusko in rimsko cerkvijo v XI. stoletju so tudi goste poroke med ruski in zapadnimi dvori, brez vsake dispenze, brez nove veroizpovedi, brez vsake ovire od strani cerkve. Omenjam le najpoglavitejše: Kazimir Obnovitelj se je poročil z Marijo Drobnohnevno, sestro Jaroslava; Henrik I., kralj francoski, z rusko kneginjo Ano; Henrik IV., kralj nemški, z Nežo, hčerko kneza Vsevlada (knez v Moskvi); poljski kralj Boleslav III., z najstarejšo hčerko Svatopluka (zaradi bližnjega sorodstva s papeževim dispenzo); bgrski kralj Koloman z drugo hčerjo Svatoplukovo.

„Ako se ozremo na one strogo katoliške čase in mnenje ljudstva“, opominj čisto pravilno Pelesz (I., str. 174), „in če na drugi strani premislimo, da rimski papeži niso proti tem porokam, marveč podelijo celo dispenzo v bližnjem sorodstvu, kakor je bil na Poljskem tak slučaj, česar bi gotovo ne storili, ako bi eksistirale v verskem oziru neenakosti. Iz tega moramo logično sklepati, da Rusija še takrat ni poznala razkola, da je bila še katoliška.“

Po smrti metropolita Hilarija je zopet nastopila Rač tega je možno, da se onemu nesporazumljenju la ožja zveza s Carigradom, dasiravno Rusija sama na sebi še ni bila razkolna; kajti sovraštvo med papežem in patrijarhom se je po smrti Cerularijevo po-

vo, češ, da mu ni mogoče več gospodariti. Iskal je kupca in ga je konečno našel v osebi nekega prekupovalca posestev. On je kupil posestvo in ga potem na drobno prodal med sovaščane prejšnjega posestnika. Hišo in večji del je kupil brat prejšnjega posestnika. Tako je posestvo prišlo skozi tuje roke v bratovo last, mesto da bi se bila brata med sabo pogodila. Tujec, ki se je prišulil vmes, je gotovo lep dobiček odnesel. Tako je tudi v drugih slučajih. In zaradi tega bi bilo primerno, da se tudi pri nas kaj podobnega vkrene, kakor se je na Hesenskem.

Politični pregled.

Občinske volitve v Gradcu.

Konečni rezultat občinskih volitev iz III. razreda v Gradcu je zmaga socialdemokratov na celi črti. Razmerje glasov je približno tako, kakor smo navedli zadnjič. Izvoljenih je 16 socialdemokratskih občinskih svetovalec. Dozdaj je bilo samo 10 socialdemokratov v občinskem svetu, toda že do sedaj nemškonalna večina ni mogla nič opraviti brez njihovega dovoljenja, od sedaj naprej bo morala pa bržčas še bolj plesati kot bodo socialisti žvižgali. Nekoliko ostre kazni radi zanemarjenega občinskega gospodarstva je itak na mestu.

Izpopolnitev ministrstva.

Rößlerjev naslednik je srečno najden. Po poročilih vseh listov, tudi „Fremdenblatta“, bo v bližnjih dneh imenovan za trgovskega ministra / guverner pošne hranilnice dr. Schuster pl. Bonnot. Zgoditi bi se moralo kaj posebnega, da bi se to imenovanje ne izvršilo. Slabše se godi Bravovemu nasledniku. Vkljub dolgemu iskanju ga vladja še ni našla. Ime profesorja Horačka je stopilo v ozadje in je sedaj v ospredju kandidatura sekijskega šefa Čeha dr. Leparja.

Nemško-češki spor.

Mladočeško situacijsko poročilo: Čeprav se je položaj spravnih pogajanj v zadnjih dneh radi znane Hohenburgerjevega ukaza zelo poslabšal, so vendar češki poslanci zopet stopili v pogajanja s sklepom, spravo dovršiti in storiti vse, da bi postal češki deželni zbor delazmožen.

Medparlamentarna unija.

Dne 18. t. m. je bila v Ženevi otvorjena 17. konferenca medparlamentarne unije. Otvoril jo je belgijski državni minister Beernert. Za predsednika iz bil izvoljen Gobat, predsednik švicarskega odseka unije. Iz 18 držav je dospel nad 300 parlamentarcov. Spored konferenca obsega važna mednarodna vprašanja.

Kranjsko.

S. L. S. je postavila kot kandidata za nadomestno deželnozborsko volitev za mesto Ljubljano deželnega združnega komisarja dr. Lovro Pogačnika in pasarja Ivana Kregarja. — Volitev se vrši dne 24. t. m.

leglo, papež je imel celo legata na cesarskem dvoru. niso pripisovale tako obsežne in pomembne posledice in konečno še nihče ni slutil o kakem bodočem razkolu.

Toda v XII. stoletju pa nastane prevrat. Ko se je razkol v Carigradu do dobra vkoreninil, prišli so od tam tudi v Rusijo možje, ki so bili polni sovraštva napram papežu. In v resnici nas zagotavlja zgodovina, da so grški metropolit in škofje prinesli seboj ono sovraštvo do katoliške cerkve, na Rusijo ga širili in netili; tako je postajala zveza Rusije z Rimom vedno bolj in bolj puhla; pa vendar nimamo dokazov, da ono sovraštvo do Rima ni bilo splošno in da zato ne moremo govoriti o kakem javnem in splošnem razkolu v vesoljni ruski cerkvi. Seveda je zasejal sovražnik seme, iz katerega so vzrastle sadi. Iz Carigrada so pošiljali v Rusijo pisma, ki so bila naperjena proti Rimu. In za razkol med Rusijo in Rimom se je posebno trudil metropolit Nicefor, rodom Grk (1104—1111), ki je na razne načine napadal vero Latincev in tako razkol v Rusiji ojačil. Ko ga je veliki knez Vladimir Monomah vprašal, na kakšen način se je latinska cerkev ločila od grške, in v čem obstojajo razlike med obema, je metropolit zelo strastno odgovoril ter navajal dolgo vrsto tez, ki so jih skovali grški polemiki zoper rimsko cerkev. „Naj knez prečita ta-le pouk“, piše Nicefor, „ne samo enkrat ali dvakrat, marveč velikokrat, tudi njegovi sinovi ga naj berejo, da natančno spoznajo nauk Kristusov in tako postanejo močni stebri cerkve.“ Latinci so smatrali Ruse že za drugoverce ter so jih zategadelj pri sprejemu v njihov ritis krstili v drugič; menih Teodoza jih je imel za hujše od Judov.

Tudi v Rimu so se tega zavedali, da bo Rusija za katoliško cerkev izgubljena in radi tega so se ravno v tem času papeži najbolj trudili za zopetno zdinjenje; toda popolnega vspeha niso dosegli. Knez Aleksander Kiewski je odgovoril na prijateljsko pismo papeža Inocenca IV., ki ga je opominjal k enotnosti, tako-le: „Mi poznamo pravi nauk od Adama do vesoljnega potopa, odtod do zmešnjave jezika in potem zopet od Abrahama do prehoda Izraelcev skozi Rudeče morje in do smrti kralja Davida, od Salomona do Avgusta in Kristusa, od Konstantina Velikega do VII. ekumenskega koncila (oekumensches Konzil), toda o Vašem nauku nočemo ničesar vedeti!“

Galicija.

Pod predsedstvom deželnega maršala grofa Goluchowskega ter ob prisotnosti namestnika dr. Bo-brzynskega, so se začela dne 18. t. m. popoldne posvetovanja predsedstev poljskih deželnozborskih klubov o volilno-reformnih projektih demokratskih strank. Pogajanja se vrše tudi še prihodnje dni. — Načelnik Poljskega kluba poslanec dr. Leo se je izrazil o poteku seje, da se je doseglo znatno zblizanje vseh poljskih strank in da on pod nobenim pogojem ne bo pripustil, da bi se razbil Poljski klub.

Iz avstrijsko-laške meje.

Pred nekaj dnevi se je nastanil pri grofu Castell-Barco v Loppio laški pomorski častnik markiz Marcus Vivaldi, ki se je vrnil iz vojne in imel kratkotek dopust. Čez dva dni njegovega bivanja na grofovem gradu, sta prišla dva avstrijska orožnika in sta M. Vivaldija aretirala na ukaz okrajnega glavarstva, češ, da je sumljiv, da vohuni za Italijo. In kljub temu, da se je častnik legitimiral na stražnici s praviimi listi, vendar je moral ostati do večera v ječi. Izpustili so ga le na prošnjo visokih protektorjev, toda z nalogom, da mora zapustiti v štirih dneh avstrijska tla in da v teh štirih dneh ne sme zapustiti grofove vile.

Katoliška cerkev v Črnigori.

O tem poglavju se je izrazil neki črnogorski katoliški duhovnik tako-le:

V Črnigori se verska prostost ne ovira. Nadškof črnogorski, msgr. Dobrečič, je ravno tako ud črnogorskega parlamenta, broječega 75 uklov, kakor grški metropolit in mohamedanski mufti. Ko je še bila Črnagora pod turško oblastjo, je bila podrejena barska škofija nadškofiji v Škadru. Po berlinski pogodbi leta 1876 pa tvori Bar lastno škofijo. In glasom konkordata, sklenjenega med Črnogoro in Rimom, dobiva barski nadškof 5000 frankov letne plače. Med 300.000 prebivalci Črnogore je 25.000 katoličanov. K temu številu je še pa prištevati katoliške Malisore, ki so se v zadnjem času vsled neprestanih pregajanj preselili iz Albanije v Črnogoro. Črnogorski katoličani so razdeljeni v 14 župnij. Vsled pomanjkanja domače duhovščine oskrbujejo dušno pastirstvo v Črnigori večinoma tujezemski duhovniki, ponajveč frančiškani. Nadškof Dobrečič si prizadeva, ustanoviti lastno duhovsko semenišče, katere bi imelo nalogo, izobraziti za črnogorske katoličane domačih duhovnikov. Dobrih bogoslovcev za novo bogoslovno semenišče ne bo težko dobiti, kajti črnogorski katoličani so že od pamtiveka katoliški cerkvi udani.

Balkan.

Za slučaj vojne na Balkanu sta sklenili Srbija in Bolgarija zvezo, ki je bila formalno sklenjena že po smrti Milovanevičevi. Bolgarska in Srbija sta sklenili pa še tudi s Črnogoro in Grško popolnoma enako zvezo. Tako vedo poročati nekateri listi.

Mladoegiptovsko gibanje.

Kakor vsako leto, se je vršilo tudi letos ob obletnici zavzetja Kaire po Angležih v Ženevi zborovanje mladoegiptovskega komiteja. Sklenilo se je, da se odpošlje angleškemu ministrskemu predsedniku brzojavko, v kateri se odločno protestira proti ustanovitvi postaje za ang. vojno broč v Aleksandriji in se zahteva, naj Angleška v smislu svoje obljube umakne svoje čete iz Egipta. Zastopstvo mladoegiptovskih teženj v interparlamentarni konferenci je bilo poverjeno predsedniku tega zborovanja, Fahmyu.

Raznoterosti.

Iz šolske službe. Na dvorazredni mešani šoli pri Sv. Florijanu pri Rogatcu (2. plačilni razred) je oddati služba učiteljice. Prošnje do 13. oktobra na krajni šolski svet.

Za vlč. župnijske in druge urade, posojilnice itd. Ob novem letu je navadno velikansko dela v tiskarni, tako da ga tiskarna komaj zmaguje. Stranke morajo včasih po 14 dni čakati na izvršitev. Zato prosijo podpisano ravnateljstvo vse vlč. župnijske urade, da že zdaj pogledajo, če bo treba za velikonočno izpraševanje naročiti spovednih, oziroma obhajilnih listekov, ali če se bodo rabili kmalu kuverti itd. ter naj vse take reči takoj zdaj naročijo, da se delo operi naprej in se ne nakupiči vse za mesec december in januarij. Istotako prosimo tudi p. n. posojilnice, da pregledajo tudi že zdaj svojo zalogo tiskovin, hranilnih in posojilnih knjižic, kuvertov itd. in da že zdaj naročijo vse potrebno. Mnogokrat se hranilne knjižice in druge tiskovine naročijo še le tedaj, ko nobenega komada več ni v zalogi in potem pridejo zavodi v zadrego, ker po zimi se rabi za izvršitev naročila večkrat po 14 dni. Ako torej p. n. župnijski uradi, posojilnice in drugi zavodi potrebne tiskovine že zdaj naročijo, storijo s tem samim sebi in nam veliko uslugo. Naročiti je treba zdaj tudi črnilo, ker se po zimi radi mraza ne more pošiljati. Ravnateljstvo tiskarne sv. Cirila.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru se dobijo slike Antona Martina Slomškega v barvah, velikost 70 krat 58 cm. Komad stane 2 K. Nj. Slomšek spada kot vzor katoliškega škofa in navdušenega Slovenca in kot narodni buditelj v vsako slovensko hišo. Slovenci, sežite torej po tej sliki in kinčajte svoje hiše s Slomškovo podobo; Ako kdo želi okvir, se mu ga tudi oskrbi.

Osebnost. Včeraj, dne 19. t. m., je obiskal našega prevzvišenega Nadpastirja škof splitsko-makarski, mil. gospod dr. Anton Givoje, v čigar prestolnem mestu vodijo šolske sestre iz mariborske matrine hiše ondoto obrtno šolo. Tudi naselbina šolskih sester v Imotskem se nahaja v njegovi škofiji. O obeh važnih podružnicah se je vršil med nadpastirjema pomenljiv razgovor. Vladiko je spremljal splitski župnik, velečastiti gospod Marko Kalogjera.

Dr. Murko, graški vseučilišni profesor, je zadnji čas po nalogu dunajske akademije znanosti prepotoval Hrvaško, Bosno in Dalmacijo, kjer je s pomočjo fonograma zbiral narodne pesmi, ki so mu jih peli muslimanski pravoslavni in katoliški narodni pevci. Dr. Murko je opazil, da med Srbi in Hrvatimi narodna pesem hitro propada in so narodni pevci že jako redki.

Znani Amundsen, ki je odkril južni tečaj, bo imel dne 22. oktobra t. l. v Gradcu v dvorani Štefanije predavanje v nemškem jeziku o svojem potovanju na južni tečaj. Predavanje bo opremljeno s kinematografskimi slikami.

Velika loterija „Slovenske Straže.“ Zadnjič že smo opozorili v „Straži“ na veliko loterijo, katero s 1554 krasnimi dobitki v skupni vrednosti 20.000 kron prireja ravnokar naša vrla „Slovenska Straža“ na korist revnim slovenskim otrokom, katere domovini hoče ugrabiti tujec. Med dobitki so razni kmetijski stroji velike vrednosti. Zrebanje bo že začetkom meseca novembra, zato hitite z nakupovanjem srečk. — Ena srečka velja samo eno krono. — Najbolje je, če čitatelji „Straže“ ondi, kjer se srečke v prodajalnah ali trafikah ne dobi, prevzamejo v svojem kraju nabiranje onih, ki hočejo kupiti srečke ter na pol papirja v ta namen napravijo toliko takih prostorčkov, kolikor jih rabijo in izpolnijo, na primer:

Srečke, Slov. Straže naročajo iz

(tu se napiše kraj)

1	Janez Kovač	posestnik	1 K
2	Peter Klepec	čevljar	1 »
3	Marija Unčar	hči posestnika	2 »
4	Ivan Petek	sin posestnika	1 »

Skupno pet srečk — pet kron — ki naj se pošljejo na naslov

Ivan Kovač,

posestnik v

Ta zapisnik naj se pošlje „Slovenski Straži“, istočasno pa tudi denar po poštni položnici. — Tudi po društvenih agitiraj, da ljudje srečke hitro naroče! Naročnikom „Straže“ največ sreče pri srečkanju!

Izkaz posredovalnice Občeslovenskega obrtnega društva v Celju. Iščejo se: 4 učenci za mizarstvo obrt, 4 učenci za kovaško obrt, 6 učencev za pekarsko obrt, 1 učenec za kolarsko obrt, 1 učenec za tkalsko obrt, 1 učenec za sedlarsko obrt, 2 učenca za krojaško obrt. Nadalje išče 6 učencev ključavničarske mojstre. Opozorjamo stariše, posebno revnejše, ki želijo dati svojega sina v uk kakemu obrtniku, da večina mojstrov zgoraj navedenih obrti prevzame učence za celo učno dobo v popolno oskrbo, tako da imajo stariši skrbeti k večjemu le za obleko. Posebno priporočamo mojstra, ki išče učence za tkalsko obrt. Dotični je vrl narodnjak, ki bi vzgojil učenca v spretnost in narodnega obrtnika. Ker ima razen velike mehanične delavnice še razna druga podjetja, želi dobiti fanta, kateremu bi lahko po nekaj letih zaupal to delavnico v nadzorstvo in oskrbo. Stariši, ki hočete zasigurati svojemu sinu eksistenco, ne zamudite ugodne prilike!

Naše delo. V nedeljo dne 15. t. m. je naša izobraževalna organizacija storila zopet krepak korak naprej. Ustanovilo se je pri St. Janžu na Vinski gori novo Slovensko katoliško izobraževalno društvo in v Galiciji v Savinjski dolini je dobil naš Orel novega, krepkega brata. Človeka veseli ta živahnost v našem organizatoričnem delu. Vseposvošč plodono gibanje, nikjer ubijajoča nedelavnost in brezbriznost. Življenjska sila naših idej nam daje moči, da pri najbolj težavnih razmerah napredujemo in dosežemo vspehe. Le vrlo naprej!

Vreme. Ves up, da bi mesec september vsaj deloma popravil, kar je zamudil avgust, je splaval po vodi. Izvzemši dveh lepih dni, dežuje sedaj že zopet neprestano. Vinogradnikom se obeta prav kiseli vinski pridelek, krompir gnije, pokošena otava je segnita, travniki in njive so pod vodo, žvini se mora pokladati suha krma, ker je vreme za pašo predeževno. Obeta se slaba letina in draginja. Ubogo ljudstvo!

Proti jetiki. Senzacionalno odkritje slovanskega učenjaka. „Ruskoje Slovo“ poroča o senzacionalnem odkritju znanega glasovitega ruskega zdravnika in vseučiliškega profesorja Bahmetjeva. Prof. Bahmetjev je prišel na to, da je mogoče z zmrznjenjem živih organizmov začasno ustaviti vse življenjske funkcije. To stanje imenuje učenjak anabijozo. Do sedaj je učenjak uspešno stavil miši v anabijotično stanje in sicer s temperaturo — 8 sto. Celzija. V tem stanju lahko ostanejo miši dalje časa, potem pa se lahko z opreznim odmrzavanjem zopet ožive. Ker dr. Kochovi bacili tuberkuloze poginejo pri tem-

peraturi — 6 stop. Celzija, je profesor Bahmetjev mnenja, da bi se z anabijozo dala radikalno in uspešno zdraviti tuberkuloza, jetika. No, pred poskusi z ljudmi bo Bahmetjev delal poskuse na opicah. In sredstva za te poskuse si namerava pribaviti z javnimi predavanji. Ako ne bo mogel teh sredstev dobiti v Rusiji, se bo napotil v Ameriko v mesto Washington, odkoder je dobil že vrlo laskavo vabilo.

Liberalci vedno škodujejo. Žalostni so spomini, ki nas vežejo na 19. september leta 1908, tem žalostnejši, ker je nedolžna kri Lundra in Adamiča oškropila tlak ljubljanskih ulic, nam v škodo in ne samo radi krivde poročnika Mayerja, ampak v prvi vrsti vsled frivolne igre slovenskih liberalnih mladincev, ki so zasledovali svoje ambiciozne namene in so se radi tega brezvestno igrali s slovenskim ljudstvom. Čim bolj presojamo septembarske dogodke z očesom objektivnega zgodovinarja, tem bolj se kaže v obsodbe vredni luči delo slovenskih liberalcev. Pred par dnevi je govoril na nekem shodu v Ljubljani bivši župan Ivan Hribar in ta mož, ki je sam kot župan preživel tiste usodepolne dni, obsoja sedaj liberalne povzročitelje nemirov tako-le (glej „Slovenski Narod“ od dne 16. t. m.): „Znani so vam septembarski dogočki, ki so jih vprizorili prevročekrvi mladi ljudje in ki sem jih jaz vedno obsojal. Ob tej priliki moram tudi omeniti, da so nas ti dogodki vrgli za celo vrsto let nazaj, ravno ko je bila Ljubljana že tako popolnoma slovensko mesto, da na Dunaju o kaki dvojezičnosti njeni niti sanjali niso.“ — Nič nimamo pristaviti tem besedam velikega liberalca, kakor: liberalci vedno in povsod škodujejo slovenskemu narodu!

Nova učna knjiga. Ministrstvo za uk in bogocinstvo je z odlokom z dne 13. t. m., št. 36.933, odobrilo novo učno knjigo: Latinska vadnica za III. razred gimnazij in realnih gimnazij, sestavil dr. J. Pipenbacher. Cena 2 K.

Duhovniška vest. Za administratorja je nastavljen v Porečah ob jezeru č. g. Blaž Wölfl, kaplan v Tinjah.

Štajersko.

Mariborske novice.

Občinske volitve so pred durmi. Magistrat je ravnokar dostavil vsakemu ali vsaj večinoma vsakemu volilec volilni imenik. Po tem imeniku je v prvem razredu 923 volilcev, v drugem 681 in v tretjem 3170. Nismo še imeli časa, da bi natanko prereševali volilni imenik, vendar nam že splošen, površen pogled pove, da se je pri sestavi imenika pridno — „delalo.“ Kako pridejo nekateri volilci v prvi, nekateri v drugi, zopet nekateri v tretji razred, je gotovo skrivnost nemškonalnih aranjžerjev. Strah sedaj vladajoče gospode, da bi prišla na magistrat tako potrebna stroga kontrola, se jasno zrcali v tem kunštem volilnem imeniku.

Zanimiva tožba. Včeraj se je vršila pred okrajnim sodnikom Modrinjakom tožba, katero je napelil oskrbnik bolnišnice gospod Zwirni proti dr. Thadmannu in drugim zdravnikom na deželni bolnišnici radi žaljenja časti. Toženi zdravniki so pisali Zwirnu pismo, v katerem mu očitajo, da je njegovo obnašanje „frech, anmaßend und verleumderisch.“ Sodnik je odklonil vse dokazilne predloge in zato nišlo prišlo na dan čedne razmere, ki vladajo v tem deželnem zavodu. Tudi sodnik žalitev ni smatral za javnih in je obsojence oprostil. Proglášen je vzklic. Pri priliki bomo o tej tožbi še govorili.

Pričetek šolskega leta. Dolgočasni mir počitnic je proč. Po mariborskih ulicah je zopet živahno vrvenje. Vrnili so se letovičarji, vrnila se je šolska mladina. To vam je vse živo po ulicah, a največ je šolarjev in šolar. Tisti, ki imajo za sabo že kakšno šolsko leto v mestu, stopajo mogočno in samozavestno. V žepu čujejo zvenket svetlih maminih kron in zdi se, kakor da vprašujejo, koliko stane Maribor, drugi novinci hodijo plašno in z boječim začudenjem strme v mestni hrup. Da bi bil njihov korak iz ljubečega doma v mesta hrup in šum spremljan od sreče, da bi jim bila bodočnost mila, jim želimo iz srca.

„Slovenska Straža“ ima prihodnji ponedeljek zvečer svoj običajni obiteljski večer pri gospodu Kirbišu.

Sole. Minule so počitnice za našo šolsko mladost in zopet je treba v šole. Redni pouk se je že pričel na vseh ljudskih, meščanskih in srednjih šolah. V sredo in četrtek so bile slovesne svete maše za šolsko mladino v stolnici, v cerkvi sv. Alojzija in v cerkvi uršulink.

Novi dravski most gradijo, gradijo in gradijo. Veliko je že dovršenega, a mnogo je še dela. Vsled večnega deževja sedaj delo zelo trpi, delavci, zaposleni pri gradbi, se potri ozirajo na most; ni dela, ni jela. Naši mestni očetje pa premišljujejo, kako pregnati sušo, ki vlada v občinski blagajni. Če bi se dalo deževne kaplje spremeniti v cekine, to bi bili naši mestni očetje veseli in nič bi jim ne delalo skrbi, kako bodo poplačali ogromne dolge, ki jim bodo narasli vsled novega mosta.

Celjske novice.

Čebelarstva razstava. Pretečeno nedeljo se je otvorila na Lanovžu pri Celju čebelarstva jubilejna razstava, katera je bila tekom tedna dobro obiskana. Otvoril jo je predsednik čebelarstva društva za

Spodnje-Štajersko, gospod Tomo Kurbus, s primerinim nagovorom. Pozdravil je v obilnem številu došle goste, zastopnika vlade dr. Hofmanna in dr. Michla, celjskega opata Ogradija ter izrekel toplo zahvalo hišnemu gospodarju gospodu A. Sušniku, ki je prepustil prostore za razstavo. Razstava je bila znamenita in bogata. Čebelarstvo društvo za Sp. Štajer šteje 800 članov. Za odlikovanja je bilo določenih 35 srebrnih društvenih kolajn, 7 državnih kolajn, 6 kolajn c. kr. kmetijske kružbe, denarnih daril skupaj za 500 K in daril posameznikov. Razstava je bila zaključena v četrtek popoldne.

Pravico javnosti je podelil naučni minister 2. razredni trgovski šoli za dekleta v Celju za leta 1911-1912, 1912-1913 in 1913-1914.

Slomšekova slavnost. Pri cerkveni slovesnosti, ki se bo obhajala prihodnji četrtek v župnijski cerkvi v spomin 50letnice škofa Antona Martina Slomškega, bo pridigoval veleslavni cerkveni govornik gospod dr. Anton Medved iz Maribora.

Solske razmere. V prvi razred slovenske gimnazije je sprejetih 72, v prvi razred nemške gimnazije pa okoli 30 učencev. Pripravnica, ki bi naj oskrbela nemški gimnaziji za naraščaj, šteje letos cele štiri učence. In za te štiri učence se mora vzdrževati učitelj za več tisoč kron. Res, več kot čudno!

St. Iljske novice.

Slomšekova slavnost. Kakor že naznanjeno, priredi Krčevinsko bralno društvo pri Ptujcu v nedeljo, dne 29. t. m. v ptujskem Narodnem domu veliko Slomšekovo slavnost s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav. 2. Slavnostni govor, govori velečastiti gospod dr. Josip Hohnjec. 3. Deklamacije in petje. 4. Igra (originalna). „Nekdaj in sedaj“, spisal E. B. 5. Alegorija v čast Slomškeku. Začetek ob ¼. uri pop. Ker obeta biti slavnost velezanimiva, vabi uljudno na mnogobrojni obisk — odbor.

Hmeljski nasadi v St. Ilju. To je nekaj novega! Vleposestnik Kolerič v Cirknici je napravil letos velik hmeljski nasad na svojem posestvu ob železnici. Prvo leto so sadike izbornoraste. Ali bode hmelju naše podnebje in zemlja ugajala, je še vprašanje. Župan na Vrtičah, gospod Cilenšek, ima že več let velike hmeljske nasade, iz katerih je dobil že lepe tisočake.

Dne 3. novembra priredijo šentiljski Slovenci in Slovenke večjo Slomšekovo slavnost v korist „Slovenski Straži.“

Vrli delavci. V Fürthovi tovarni v Ceršaku je zaposlenih gotovo blizu 100 slovenskih delavcev in delavk. Vsi ti so kljub temu, da imajo kruh pri nemškem gospodarju, ostali zvesti katoličani in Slovenci. Ne eden od teh ne da svoje dece v cirberško sulferajnsko šolo v Ceršaku, dasiravno so nekateri ubogi in se jim obljubuje od Sulferajna obleko za otroke itd. „Ne, v to šolo pa ne dam svojih otrok“, je rekel nedavno nek delavec, „močem, da bi me otroci še pozneje enkrat kleli, da sem jaz kriv, da se v samonemški šoli niso naučili ne nemški, ne slovenski. Za noben denar ne dam svoje dece v to šolo!“ Slava takemu možu! Slovenski stariši drugod po domovini, posnemajte ga!

Sulferajnska šola v Ceršaku je, kakor poročajo nemški listi, dobila od ministrstva pravico javnosti. Tako se bide v obraz pravici. To popolnoma nepotrebno šolo obiskujejo samo 3, reči in beri trije domači otroci, a drugi so sami tujci iz Dunaja in od drugod.

Delo na njivah in travnikih je radi deževja silno zaostalo. Mnogo otave še čaka na travnikih solnčnega vremena, dosti travnikov še kosce; krompir je začel grozno gniti v zemlji, o stanju grozdja pa je boljši, da ne govorimo. Samo 14 toplih dni, pa bi bilo za silo popravljen. A kaj, ko pa že danes zopet dežuje.

Ljutomerske novice.

Nekoliko odgovora. Iz Ljutomerske okolice nam piše odlični somišljenik: Slučajno sem dobil v roke „Slovenski Narod“ z dne 7. t. m., št. 205, v katerem na grd način napada dobro poznani liberalni škric in njega tovariši našega delavnega gospoda Zaherla, nas kmete in kmečko mladino. Liberalni dopisnik žveči grdo laž, češ, da je naprednim nazadnjakom gospod Zaherl prepovedal na slavnostnem prostoru dne 17. avgusta t. l. nastop k petju, ter da so ti naprednjaki mirno sedeli v logu ter poslušali „klerikalne hujskarije“! V odgovor samo to, da so liberalne trditve očitna laž. Neresnicoljubni liberalni dopisnik naj ve, da je stal Ljutomer in pa njegova okolica že dolga let prej, predno se je ta liberalni škric in njegovi tovariši priklatil v naš trg, delat zgago in nemir, in bo stal še tudi potem, ko teh liberalcev že davno ne bo več. Kar se pa tiče petja, povemo v odgovor samo toliko, da je cerkveno petje, kakor tudi drugo petje, lahko popolnoma brez liberalcev. Ako vas sedaj več ne bo, bo ljudstvo imelo v cerkvi vsaj lep mir. Upamo, da sedaj ne bo več takega nedostojnega obnašanja med sv. mašo na koro, kakor je bilo to mnogokrat do sedaj, in ne bo več treba, da bi se ljudstvo v bližini kora razburjalo. Nadalje grozi liberalno dopisunče, da pridemo vsi drugi na rešeto, ako ne bomo mirovali? V odgovor toliko: Gladali smo že dolgo časa označeno vedenje, a smo je potrpežljivo prenašali, ker pa liberalni trabant in njegovi kolegi ter kolegije, kate-

re mislijo samo na dirindaj in ples, ne dajo miru, pa bomo mi vas preresetili in sicer ne na „gomejsko rešeto“, temveč na sito! Ako vam naše pošteno in mirno ljudstvo ter tukajšnje pevsko društvo ne ugaja, lahko greste hitro, odkoder ste prišli, pripravljeni smo plačati celo voznino za vašo. Vi živite od nas, ne mi od vas! Vašemu novo izvaljenemu naprednemu pevskemu društvu pa želimo dober tek! Mogoče boste zopet kje dobili za podporo kak sodček piva in od kakšnega velikega liberalca kakih 10 K are. Naše pevsko društvo pod vodstvom g. Zaherla in pod predsedništvom vrlega očeta Velnarja bo v bodoče na vsak način lahko brez vas delovalo in sicer povsod kjer bodo „klerikalne“ prireditve in tudi v cerkvi. Zahtevamo pa, da nas in g. Zaherla z društvom vred pustite pri miru, kajti za vsako vašo izmišljeno laž bomo tako odgovorili, da bo vam šumelo po ušesih. Ako so liberalci tistokrat, ko se je delila norija, vsak trikrat „Tukaj!“ zakričali, ne moremo mi pomagati! Pika. — Kmet iz okolice.

Vpokojen je bil tukajšnji zemljiški knjigovodja gospod Tschataritsch. Ker se mu je pa naenkrat pri nas zamerilo, odselil se je med pristne Nemce v Lipnico, kjer lahko premišljuje o plodu svojega delovanja tukaj. Kot sin slovenskih starišev iz Slovenskih goric je pozabil na svoj slovenski rod in materni jezik ter delal v nemškonalcijskih društvih, kakor v Schulfverein, Stilmarki itd. kot odbornik proti Slovincem. Pri nemških prireditvah je navadno nastopil kot „Volksredner.“ Kako težko ga bo sedaj nemška družba pogrešala! Pogrešali pa ga bodo tudi tisti Slovenci, ki so živeli z njim v pobratimstvu! Taki so je narodno delo naših naprednjakov! Ali se boste tudi z gospodom Urshützom bratili?

Stročja ves. Naša Franc Jožefova šola v Ljutomeru, na katero smo zelo ponosni, je priredila ob koncu šolskega leta lepo uspelo Slomšekovo slavnost. Obžalujemo le, da ista ni bila javna, temveč več ali manj le interna. Krasno je bilo petje in pa deklaracije nedolžnih otrok. Vlepomembna sta bila govora gospoda ravnatelja Robiča in častitega gosp. kateheta Lovreca. Škoda, da to niso slišali oni zaslepljenci, ki pošiljajo svoje otroke v nemško mučilnico in to le radi onih cunj, ki jih dobe otroci o božiču, v glavo pa nič. Slovenski otroci spadajo v slovensko šolo!

Ormoške novice

Ormož. Mladeniška in Dekliška zveza v Ormožu priredi veliko Slomšekovo slavnost v nedeljo dne 22. t. m., ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih gospoda Antona Skorčiča v Ormožu. Spored: 1. Pozdrav. 2. Slavnostni govor „Dr. J. Ev. Krek iz Ljubljane.“ 3. Dr. Krekova igra: „Tri sestre.“ 4. Doba slovenskih taborov in naša mladina. (Govori gospod dr. J. Hohnjec iz Maribora.) 5. Srečolov, šaljiva pošta, prodaja cvetlic itd. Iz prijaznosti sodeluje pevski zbor od Sv. Tomaža. Med odmori pa svira godba hardeške požarne brambe. Vstopnina: sedeži prve vrste 50 vinarjev, ostali sedeži pa 30 v. Dolžnost vsakega Slovenca je, da pride na to veliko Slomšekovo slavnost!

Ormož. Iz raznih krajev našega okraja dobivamo pritožbe glede sodnika Zemljiča. Žalostno je pač, če moramo priproste naše ljudi slišati, da imajo več zaupanja do nemškega sodnika kot do slovenskega. Naši poslanci nastopajo z vsemi silami nasproti nemškutarskim sodnikom radi krivic, katere se gode ljudstvu po naših sodiščih. Ali naj mirno gledajo, kako nastopa slovenski sodnik nasproti slovenskemu ljudstvu, če ga spravi politična strast iz ravnotežja? Značilno za naš okraj je: dr. Pupaherja, proti katerega imenovanju so vsi slovenski listi rohnili, spoštuje slovensko ljudstvo radi njegove objektivnosti v uradu, velikega Slovenca in liberalca Zemljiča se pa stranke boje.

Drugi kraji.

Hoče. V nedeljo, dne 22. t. m. po večernicah bo zborovanje Orla in Mladeniške zveze. Nazadnje bo volitev novega predsednika Orla. Mladenci in moške, pridite v obilnem številu! Ob enem bo zanimiv govor in poučno predavanje o Dunaju in o svetovnem evharističnem kongresu. Na svidenje! — Na zdar!

Sv. Martin pod Vurbergom. Bralno društvo priredi v nedeljo dne 22. t. m. igro: „Trije tički.“ Na vspeh je še govor in petje. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Prijatelji poštene zabave od blizu in daleč, pridite mnogoštevilno! V nedeljo vsi k Sv. Martinu!

Konjice. S 1. septembrom t. l. je prevzel tukajšnje gostilno v Narodnem domu zavedni Slovenec gospod Zdravko Vasle bivši gostilničar in urar v Mozirju. Izvrševal bo gostilniško in urarsko obrt in ga kot zavednega Slovenca in vestnega obrtnika kar najtopleje priporočamo.

St. Jurij ob južni železnici. Nabimo k gospodarskem shodu, kateri se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. po rani sv. maši v Katoliškem domu. Dnevni red: Skupna prodaja živine in pospeševanje živinoreje. Govori živinorejski inštruktor gospod Mauchler iz Maribora. Kmetje, gospodinje, fantje in dekleta, — pridite v obilnem številu na to važno gospodarsko zborovanje!

Polzela. V nedeljo, dne 22. t. m. se na Polzeli z veliko narodno veselico otvori novi gasilni dom gasilnega društva.

Gornja Radgona. Za „Slovensko Stražo“ je daroval gospod H. Robinšek 1 K. Bog ga živi!

Sv. Miklavž nad Laškim. Katoliško izobraževalno in gospodarsko društvo priredi v nedeljo dne 22. t. m. po večernicah Slomšekovo slavnost. Dekleta predstavljajo igro „Dve materi.“ Čisti dobiček je namenjen „Slovenski Straži.“ Vabi se k obilni udeležbi od blizu in daleč!

Laško. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 22. t. m. v „pivnici § 11“ Slomšekovo slavnost. Na vspeh je petje, deklaracija, slavnostni govor in trije mični dramatični prizori, v katerih se bo proslavljala slavni vladika Anton Martin Slomšek. Zato prisrčno vabimo domačine in sosede, da počastijo Slomšekovo slavnost s svojim obiskom. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Pridite mnogoštevilno; — Odbor.

Rogatec. Katoliško bralno in gospodarsko društvo s sedežem v Rogatcu obhaja v nedeljo, dne 22. t. m. Slomšekovo slavnost in ob enem 20letnico svojega obstanka. V ta namen se priredi v Gaberju v gostilni Elizabete Gobec (nekdanja „pri Tinču“) veselico s petjem in igro „Tri sestre.“ Začetek je ob 3. uri popoldne. K prav obilni udeležbi vabi — društveni odbor.

Žiče. Bralno društvo priredi v nedeljo dne 29. t. m. po večernicah, — v službo, da bi ta dan deževalo, pa naslednjo nedeljo, dne 6. oktobra — veliko Slomšekovo slavnost s predavanjem, petjem in gledališko predstavo ter godbo na vrtu gostilničarja gospoda (Janeza) Klinca v Draževasi. Vabi se na obilno udeležbo proti nizki vstopnini.

Brežice. V nedeljo dne 29. t. m. priredi naša podružnica „Slovenske Straže“ ter izobraževalno društvo Slomšekovo slavnost. Na vspeh bo poleg govora in deklaracij z živo podobo ena igra, petje, šaljiv srečolov in drugo. Že danes vabimo domačine in sosede. Natančnejši spored še objavimo.

Rajhenburg. Vabimo na gospodarski shod, ki se vrši v nedeljo, dne 29. septembra v avorani nove kaplanije. Dnevni red: Skupna prodaja živine in pospeševanje živinoreje. Govori živinorejski inštruktor gospod Mauchler iz Maribora. Kmetje, gospodinje, fantje in dekleta, udeležite se polnoštevilno tega važnega predavanja!

Velenje. Ključavničarski pomočnik na potovanju Josip Hönigschmidt je padel v Velenju v oskrbovalnici (Verpflegsstation) dne 14. t. m. po stopnicah, pri čemur si je zlomil levo stegno. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Gornji grad. Kakor smo zadnjič poročali v „Straži“, so Čuježvega Jožeta bučele pri Tišlerju hudo opikale. Iz zadnje številke „Narodnega Lista“ pa smo spoznali, da je že popolnoma okreval. Cestitamo!

Sv. Križ na Murskem polju. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 22. t. m. veliko Slomšekovo slavnost in obhaja ob enem slovesno otvoritev dvorane, ki sta jo posojilnica v Križevcih in bralno društvo skupno postavila, da služi pouku in zabavi krščanske mladine. Začetek takoj po večernicah. Sedeži po 1 K, stojišča po 40 vinarjev. Preplačila se z ozirom na stavbene stroške hvaležno sprejemajo. Na vspeh so govori častitega gospoda Frana Štuheca in gospoda Vladimirja Pušenjaka, pesmi, deklaracije in igra „Na smrt obsojeni.“ Svira slavna šentandraževska godba.

Galicija. Veselica, katero je priredilo v nedeljo dne 15. t. m. naše društvo v Pernovem v spomin Slomškove 50letnice, je uspela nad vse pričakovano lepo. Prihvali so v našo sredino vrli Orli iz celjskega in savinjskega okrožja, da pozdravijo svojega najmlajšega brata, gališkega Orla, ki se je ta dan ustanovil in mu pokažejo pot v bodočnost. Slavnostni govor je imel namesto gospoda dr. Verstovška, ki je bil zadržan, naš častiti gospod kaplan, ki je orisal Slomškove zasluge za naš slovenski narod v lepih besedah. Igralci in igralke so v igri „Tri sestre“ izvrstno rešili svoje vloge. Med odmori in pri prosti zabavi so pa vrli celjski tamburaši udarjali na strune. Po igri so izvajali Orli proste vaje in na drugo tako vro, da so želi splošno priznanje gledalcev. Ob koncu se je ustanovil Orel za Galicijo, ki šteje že 21 udov. Odbor se je izvolil sledeči: predsednik D. Krajnc, podpredsednik Fr. Vidensek, načelnik D. Križan, podnačelnik Fr. Suberger, tajnik častiti gospod N. Zajc, blagajnik M. Stefančič, odbornik J. Aubrecht. Novoizvoljeni odbor nam daje upanje, da bo Orel vrlo uspeval. Gosti so nas mnogoštevilno počastili iz Žalca, Petrovč, Ložnice, Zg. Ponikve, Dobrne, Smartna in St. Petra. Fantje, sedaj pa na delo, da pokažete svetu, da Galicija ni še zadnja, ampak je v prvih vrstah!

St. Janž na Vinski gori. Nedelja dne 15. t. m. je bila za našo faro velevažen, zgodovinski dan — kajti ta dan smo si ustanovili tudi mi prepotrebno: Slovensko katoliško izobraževalno društvo. Zbralo se je po večernicah blizu 150 ljudi v cerkveni hiši, kjer nam je domači gospod bogoslovec Karol Arlič v prepričevalnem govoru pokazal potrebo in obenem razložil pravila izobraževalnega društva. (Govornik je tako navdušil poslušalce, da je takoj pristopilo 50 udov in sicer 16 ženskega in 34 moškega spola, kar je za naš kraj jako lepo število. Vendar jih je še veliko, ki jih pogrešamo v naših vrstah. Toda trdno upamo, da bo — predno bo še minulo leto 1912 — štel naše društvo nad 100 članov. Na predlog govornika se je potem enoglasno izvolil sledeči odbor:

Sedovnik Anton, predsednik; Vidensek Ivan, podpredsednik; Kroflič Marka, tajnik; Vidensek Rafko, tajnikov; namestnik; častiti gospod Gosak Franjo, blagajnik; Kroflič Jožef, blagajnikov; namestnik; Lednik Ivan, knjižničar; Javornik Blaž in Rednak Janez, pregledovalca računov. Cel odbor nam je porok, da je društvo v pravih rokah, da ne bode „spalo“, ampak da bo življenje v njem prav živahno. Naročili smo se takoj tri izvode „Slovenskega Gospodarja“, druge časnike pa, kakor: „Straža“, „Bogoljub“, „Naš Dom“, „Slovenec“ itd. bo pa do Novega leta dal blagohotno na razpolago velečastiti gospod župnik in še-le ob novem letu si bomo naročili razne liste. Društvena knjižnica pa se bo otvorila tekom 14 dni; nekoliko knjig že imamo, ki so jih darovali: velečastiti gospod župnik Gosak, gospod bogoslovec Arlič in Slovenska krščansko-socialna zveza v Mariboru. Društvo imamo torej, sedaj pa le pridno hodite čitat časnike, ki so že sedaj na razpolago!

Slovenigradec. V nedeljo, dne 15. t. m. se je vršil gospodarski shod v prostorih posojilnice. Zbralo se je veliko uglednih kmetov. Po pozdravu živinozdravniška gospoda Pirnata povzame besedo živinorejski inštruktor gospod Mauchler iz Maribora. Govornik nam razloži pomen povzdiže živinoreje v alpskih deželah. Nato nam še predava, kakega romana je za sedanje čase zadružna vnovčevalnica za živino. Poslušalci so z zanimanjem sledili govorniku. Ko je še pristopilo precejšnje število kmetov k Osrednji zadrugi za vnovčevanje živine in pospeševanje živinoreje v Mariboru, se je shod zaključil.

St. Ilj pod Turjakom. Shod, ki je bil sklican v nedeljo, dne 15. t. m., ob 3. uri popoldan, se je prav dobro obnesel. Živinorejski inštruktor gospod Mauchler iz Maribora je orisal pomen živinoreje za naše narodno gospodarstvo. Kot vzgled je navedel: Švico, Kranjsko, Koroško itd. (Nato je še natančno razložil pomen in namen Osrednje zadruge v Mariboru. Da se kmetje zanimajo za Osrednjo zadrugo za vnovčevanje živine in pospeševanje živinoreje, so pokazali s tem, da je po shodu pristopilo 8 kmetov k imenovani zadrugi.

Kranjsko.

Detomor v begunjski kaznilnici? Po Gorenjskem se širijo vesti, da so v begunjski kaznilnici prišli na sled detomoru. Neka tuja kaznjenska je imela baje v preiskovalnem zaporu razmerje z nekim paznikom. Nedavno je nenadoma povila čete in je s kaznjenko, s katero je bila skupaj v celici, umorila čete. Truplo sta kaznjenski skrili v stranišću, kjer so truplo sedaj zasledili.

Narodno gospodarstvo.

Za jesensko gnojenje. Gnojenje z umetnimi gnojili se je v zadnjih letih že precej razširilo; in mnogo se piše in razpravlja o porabi umetnih gnojil, toda mnogo je še takšnih kmetovalcev, ki se ne brigajo za noben nasvet. Najstarejše, torej najbolj znano umetno gnojilo je Tomasova žlindra, ki je sicer izvrstno gnojilo, vendar samo to ne zadostuje že vsem rastlinskim zahtevam. Naši kmetovalci tako radi kupujejo samo Tomasovo žlindro za svoje travnike ter prav nič ne mislijo — čeravno so že o tem slišali — da dajo z žlindro rastlinam le fosforove kisline. Rastline potrebujejo pa tudi kalija in dušika, in kje naj te snovi v začetni meri dobe, če jim jih ne dovedemo v obliki gnojil. Hvalevredno je pognojiti jeseni travnik s Tomasovo žlindro, vendar ji nikdar ne pozabi primešati še kalijeve soli; na 1 ha = 1% orala se vzame navadno 200 do 250 kg 40% kalijeve soli in 600 do 700 kg Tomasove žlindre. Navadno primanjkuje našim travnikom tudi še dušika, ki ga najbolj damo v obliki žilkega solitra, ki je najbolj hitro učinkujoče dušičnato gnojilo. Detelje dobijo sicer nekaj dušika iz zraka, vendar ne v taki množini, kolikor bi ga za popolno hrano potrebovale. To gnojilo se najboljše potrosi spomladi dvakrat; prvič ko začno travniki zeleneti, drugič pa kakor 4 tedne pozneje. Na 1 hektar zadostuje 100 kg. Če rastlinam vzkratimo to ali ono gnojilo, tedaj zaostajajo v rasti in se ne morejo tako razviti, kakor bi se lahko pri popolni hrani. Današnjim razmeram primereno pa mora vsakdo kolikor je največ mogoče iz zemlje dobiti, da ima kaj dobička. Skoraj povsod je pa krivda kmetovalca, če zemlja ne rodi dovolj. Pripomočkov za to je dovolj, le rabiti jih je treba. Ker se zopet bliža čas, ko bo treba za jesensko setev s plugom na polje in upreči gnojni voz ter izročiti seme materi zemlji, lahko tudi omenimo, da umetna gnojila tudi pri žitu dobro uspevajo. Umetna gnojila priporočamo tukaj posebno onim, ki jim primanjkuje domačega gnoja. Seveda se mora tudi tukaj upoštevati načelo, da je treba kalija, dušika in fosforove kisline. Ne izpuščati tega ali onega gnojila, ker je predrago; taka varčljivost je napačna in se maščuje pri žetvi. Vsak kmet ve, da je razlika pri žetvi, če se pognoji veliko ali malo z domačim gnojem, in ravno tako je pri umetnih gnojilih. Vsakdo hoče, da bi zrasla pšenica, rž ali ječmen prav močno in klasi naj bi bili za peč dolgi. Hoče li biti človek velik in močan, se mu mora dati krepke in zdrave hrane; rastlina je tudi živo bitje in zato mora imeti hrano, kakršno ji je narava določila. Ozimnam se gnoji z umetnimi gnojili najboljše pred setvijo; kalijeva sol

se pomeša s Tomasovo žlindro ter se podorje ali pa vsaj dobro zavleče in sicer se vzame na 1 ha 150 do 200 kg kalijeve soli, 500 do 600 kg Tomasove žlindre in 100 do 150 kg čiljskega solitra. Pri setvi naj se potrosi le tretjina čiljskega solitra, druga tretjina spomladi, ko začne setve zeleneti, in zadnja tretjina približno jeden mesec pozneje. Ko na spomladi tro-simo čilski soliter, pazimo, da bodo rastline ob tem času suhe.

Kam je najbolj spraviti čez zimo čebelnje panje, če ni dobrega čebelnjaka? Če se ne da čebelnjak s kako rečjo dovolj zavarovati pred hudim zimskim mrazom, potem se smejo čebelni panji tudi v hiši v kakem primernem prostoru čez zimo hraniti, kjer je mirno, suho in kjer ne smrzuje. Dotični prostor se spomladi ne sme prezgodaj segreti, zato radi hranijo čebelnje panje v suhih kletih, kjer pa seveda ne sme biti miši in podgan in tudi ne druge škodljive golazni.

„Pridelovanje in razpečavanje“ namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. To je naslov 12. zvezka Kmetijske knjižnice, ki jo izdaja c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani. Knjižico je z znano natančnostjo in zelo pregledno spisal gospod Bohuslav Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko, ter jo je opremil z 41 podobami, tako da knjižica ne opisuje le vzgoje trt ter pridelovanja in razpečavanja grozdja, ampak vse to tudi nazorno kaže v podobah. Čudno je, da se v naših vinorodnih krajih, ki se že izdavnja pečajo z vinstvom, še zmiraj tako pomanjkljivo ravna s trtnimi špalirji, za pridelovanje namiznega grozdja se pa vinogradniki tako malo zanimajo, da ga v velikih meri k nam uvažajo iz drugih dežel, celo v vinorodne kraje same. Kako se vse to umno uravna, je gospod Skalicky natančno opisal v svoji knjižici. Opisal je posamezne trtne vrste, pripravne za pridelovanje namiznega grozdja in za vzgojo na špalirju; potem ameriške podloge, ki so pripravne za te vrste; kako se pripravi svet za saditev; kako se trte sade, goje, oskrbujejo in gnoje; kako se varujejo škodljivcev in boleznih; kako se grozdje trga, razpošilja in spravlja; in končno, kako se grozdje tudi rabi za uživanje. Če je knjižica koristna že vinogradnikom, koliko še bolj potrebna in koristna je onim ljubiteljem grozdja, ki si iz veselja goje po nekaj trt na prikladnih, solnčnih krajih. Marsikdo si zasaadi ali bi si rad zasaadil nekaj trt, pa ne ve, kako naj z njimi ravna. Iz te zadrege ga reši knjižica gospoda Skalického, ki mu za vsa opravila nudi potrebnih navodil. — Navzlic temu, da knjižica obsega 64 strani in ima 41 podob, stane vendar le samo 50 vinarjev, da jo pač vsak vinogradnik ali ljubitelj vinske trte lahko kupi. Denar je treba naprej poslati, ker se knjižica na upanje ne daje, po povzetju pa preveč stane. Naroča se pri c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odstranitev poletnih peg, kakor tudi za doseg in ohranitev nežne, mehke kože in belega polta ni boljšega mila, kakor je svetovno znano Steckenperferd-milo, znamko Steckenperferd od Bergmann & Co., Tetschen ob Labi. Komad stane 80 vin., dobi se v lekarnah, v drožerijah, v parfumu in sličnih trgovinah. Tudi se je zelo dobro obnesla Bergmanns Liliencreme „Manera“ za ohranitev nežnih, belih rok gospa; v tubah po 70 vin. se povsod dobi. 67

Razgled po svetu.

Casnikarstvo na morju. Iz Londona poročajo: Najnovejši veliki dnevnik je „Cunard Daily Bulletin“, ki odslej ne bo več izhajal kot mal listič z najnovejšimi Marconijevimi brzojavkami, temveč kakor pravi veliki dnevnik. Na krovu parnika „Lusitania“ izhajajo ta list vsak dan med vožnjo preko Oceana v obsegu 16 strani; ter prinašajo vse novice iz celega sveta, ki jih dobi potem brezžičnega brzojavaj. Potniki dobe v tem listu vsa važnejša športna, borzna in druga poročila o pomembnejših svetovnih dogodkih. List ima tudi ilustracije, gledališke notice in feuilletone. „Cunard Daily Bulletin“ je časegel med potniki „Lusitanije“ sijajen uspeh ter ga bodo uvedli na vseh parnikih Cunardove družbe, ki vzdržujejo promet preko Atlantskega morja.

Koliko je milijarderjev? Dostikrat se govori in piše o milijarderjih, v resnici pa jih je zelo malo na svetu. Ljudi, ki bi imeli eno milijardo, lahko seštejemo na prstih ene roke. Pravzaprav so samo trije milijarderji in vsi trije so Amerikanci. Prvi je Rockefeller, ki je brezdvomno najbogatejši človek na svetu, ker ima štiri milijarde premoženja. Drugi je jekleni kralj Carnegie, ki je samo navaden milijarder, a bi bil gotovo večkratni, ako bi zadnjih 20 let ne daroval velik del svojega premoženja za filantropske ustanove. Končno je Pierpont Morgan, ki ima tudi eno milijardo. Nasprotno pa ni v Evropi, odkar se je razdelilo premoženje največje bančne hiše (Rothschildove), niti enega milijarderja in tudi v Orijentu ni nobenega zasebnega premoženja, ki bi obsegalo celo milijardo. Nekoč se je pripisovalo znamenitemu kitajskemu državniku imenom Li-Hun-Canu kolosalno imetje, ki pa je obstajalo samo v pre-

mogovnikih. Ti premogovniki v Kajpingu pa niso bili nikdar več vredni kot 80 milijonov. Po smrti Li-Hun-Cana pa je kitajska vlada zadrževala, da so ti premogovniki, ki jih je prodal neki angleški družbi, državna last in da Li-Hun-Can sploh ni imel nobene pravice, prodati jih na svoj račun. Veliko večje pa je število ljudi, ki imajo pol ali četrt milijarde. Teh je okoli sto ali pa še več. Onih, ki imajo 100 milijonov premoženja, je nekoliko več in jih je nekaj nad sto. Okoli 2000 oseb pa ima premoženja od 50 do 100 milijonov.

Velikansko razstreljevanje. V ameriškem kamenolomu v Tenini, država Washington so razstrelili letos 17. februarja ogromno pečino, ki je tehtala petsto tisoč ton. Pečina je iz peščenjaka in jo bodo rabili pri zgradbi pristanišča. Pečino so razdelili na več velikih kosov in jih spravili v tako lego, da jih bodo lahko odvozili. Iz tega kamenoloma so odvzeli že 100.000 kubičnih metrov peščenjaka, na dan kamenoloma pa je ostala še velikanska pečina, ki je imela obliko velikega nosa in je bila visoka nekaj nad 25 m, na dnu se je pa raztezala čez 152 m. Preden so mogli to pečino razstreliti so zvrtili dva predora ki sta potekla pravokotno k zunanji plošči pečine. En predor je bil dolg 46 metrov in je imel tri pare stranskih vdolbin v dolgoti 9 do 15 metrov. 60 metrov od tega predora je bil drug predor, ki je bil 56 metrov dolg in je imel 4 pare stranskih vdolbin po 15 metrov dolgi. V stranske vdolbine obeh predorov so nasuli 21.550 kg črnega smodnika in 600 kg dinamita. Prazni prostor vdolbin so zaprli s skalami. Smodnik in dinamit so vžgali z električnim netivom. Ob pol treh popoldne so spustili električni tok skozi ogromno vklado. Na stotine gledalcev se je nabralo, ki so z začudenjem zrlili, ko se je velikanska pečina zamajala in ko so posamezni kosi švigali 4 do 6 metrov visoko v zrak. Takoj po eksploziji je zagrnil gost črn dim vsa okolico. Več manjših kosov je odneslo čez 100 m daleč in so neznatno poškodovali več bližnjih poslopij.

Papež in številka 9. Zanimivo anekdoto se pripoveduje iz življenja sedanjega papeža, ki se je po poročilih dogodila v letošnjem avgustu. Znano je, da je bil papež Pij X. 9 let kaplan, 9 let župnik, 9 let škof, 9 let patrijarh. Dne 4. avgusta 1903 je postal papež, torej bi bilo letos 9 let in — Tako so letos poročali listi in tudi papež sam je čital par črni po 4. avgustu to notico, a se izrazil proti nekemu prelatu: „Ali ste čitali to reč o meni in številki 9? To je lepa historija, resnična pa vendar ni.“

Tatvine pri državni železnici v Galiciji. Iz Lvova poročajo: V zadnjem času so se pri državnih železnicah izvršile velike tatvine, ne da bi prišli storilec na sled. Ravnateljstvo državne železnice je poslalo nato nekega sekijskega svetnika v Lvov. Ta je dognal, da ima več porcelanastih predmetov, ki so bili pred kratkim ukradeni, blagajnik Libauer — v svoji pisarni. Libauer je tak ravnateljevega namestnika Ilovskega ravnateljstva državne železnice Makurszu. Oba sta na dopustu. Listi trdijo, da sta oba uradnika udeležena pri tatvini.

Nemiri v Budimpešti.

Posledice kravalov in škandalov v zbornici so bili nemiri v budimpeštanskih ulicah. Vlada je odredila dalekosežne varnostne odredbe in se zato od socialdemokratov inscenirani protest ulice ni izvršil v takem obsegu, kakor se je hotelo, vendar do spopadov med policijo in razgrajajočim delavstvom je prišlo.

Po torkovi seji zbornice je izdala socialna demokracija oster revolucionaren oklic, ki je že itak razdražene duhove še bolj razburil. Vlada je pa od svoje strani tudi dala najstrožja navodila in je bilo naročeno vojaštvu, naj takoj strelja, če bodo demonstranti nastopali nasilno in metali kamenje. V sredo popoldne so najprvo demonstrirali visokošolci. Kakih 300 do 400 visokošolcev je priredilo po mestu obhod in je priredilo nekaterim voditeljem opozicije ovacije.

Zvečer ob 7. uri so priredili demonstracije delavci. Kakih 3000 delavcev je hotelo prodrati proti sredini mesta. Policija jim je pa zastavila pot in jih je razkropila. Prišlo je do spopadov, med katerimi je policija potegnila sablje in je padlo tudi nekaj strelcov. Ranjenih je bilo kaže okrog 30 oseb, na obeh straneh, med njimi nekateri precej nevarno.

Generalne stavke socialna demokracija še ni proglasila.

Včeraj zvečer je bil v Budimpešti mir.

Koliko je stalo odkritje Amerike.

Mnogo se piše o poročilu, da stane odkritje Amerike samo 7.500 dolarjev, to se pravi, da stane toliko vsa oprema, ki je bil z njo založen Krištof Kolumb. Ampak pravilno pač ni, določiti stroške za njegovo podjetje tako natanko po dolarjih in centih, še zlasti če se ne povdari, da je odnosna razlika med dolarjem sedaj in kar je bil vreden tedaj.

7.000 dolarjev je bila grofovska svota pred 400 leti. Morda je bilo težje za Kolumba spraviti skupaj ta znesek, nego bi bilo za kakega znanstvenika dobiti 4.000.000 dandanašnjih. Nihče razun kraljevske rodbine ni mogel toliko potrošiti za negotovo podjetje, dočim dandanes vsako številce ljudi na cesti lahko stavi toliko svotico na izvolitev kakega novega predsednika.

Razširja se poročilo morda v svrhu, da se obrne pozornost na priprostost prejšnjih ekspedicij, v

primeri z izrednimi stroški modernih izsledovalnih potovanj. Številke so dragocene s tega stališča. Pa vendar niso pravične moderni ekspediciji, kajti Kolumbova ekspedicija je bila opremljena času primer-no, baš kakor je moderna ekspedicija.

Kolumb se ni pritoževal čez opremo. Imel je vse instrumente, ki jih je bilo dobiti ne glede na ceno. Njegove ladije so bile tako dobre, kakor povprečne ladije njegovih časov. Živežna zaloga je bila tudi prav taka, kakor je živežna zaloga drugih ladij. Njegovi mornarji so bili najeti zaradi njihove sposobnosti kot pomorščakov in niso bili nabrani tako, da bi se štedil denar. Ko bi bil imel mnogo več denarja, bi mogel imeti samo več ladij; pa ne mogel bi biti bolje opremljen.

A kdor misli, da stane odkritje Amerike samo nekaj več nego 7.000 dolarjev, on ne ve, koliko stane dosežba kake dotlej nezasišane stvari. Pijonir v slehernem področju plača visoko ceno — navadno, in v Kolumbovem slučaju gotovo, svoje življenje.

Vsakdo, ki se vnema za kako idejo, mora plačati zanjo, pa naj se ideja posreči, kakor Kolumbova, ali končno izjalovi. Celot človek, ki se vnema za kako politično idejo, plača veliko zanjo in nekatere politične ideje, ki so pomagale preosnovati svet, so poslale svoje pospešitelje v ubožnico ali pa v samoto potrtih src.

Samo Krištof Kolumb je vedel, koliko stane odkritje Amerike. Ti stroški se niso mogli preračunati, ko je veliki mož zatisnil svoje oči zadnjikrat pred nevhvaležnim svetom, več obubožan, potrtn na duhu, z izmučeno dušo vsled nevhvaležnosti drugih, ampak v zavesti, da je izvršil največje odkritje vseh vekov.

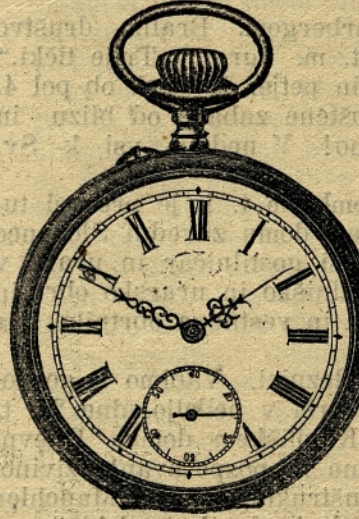
Direktorij za prihodnji teden v Lavant. škofiji.

23. Fer. 2. S. Lini Pp. M. sem. c. r. Invit. Hym. et B. de Coi. Ant. Ps. et V. de Fer. rel. ppr. lc.; 9. L. et com. simpl. in L. (et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi. Suffr. Ad Prim. Prec. I. lc.) et M. Gl. 3. Or. A. cunctis. Vesp. de seq. (in P. L., ppr. lc., m. 3. v.) s. com. Compl. de Dom.
24. Fer. 3. Translatio S. Ruperti Ep. C. dupl. 1. cl. c. a. oia. ut ppr. lc. Ad Laud. et Hor. Ps. de Dom. rel. ppr. lc. In M. Gl. (omitt. imper.) Cr. In 2. Vesp. com. seq. (ppr. lc.) Ad Compl. (de Dom.) et per crastin. Hym. term. Iesu... qui natus.
25. Fer. 4. Fest. B. M. V. de Mercedes (d. a. ex heri) dupl. mai. c. a. oia. ut ppr. lc. Ad Laud. et Hor. Ps. de Dom. rel. ut ppr. lc. et in Dir. not. (usque ad) Compl. de Dom.
26. Fer. 5. Translatio S. Virgilii Ep. C. dupl. mai. c. a. Invit. Hym. (m. 3. v.) et B. de Coi. Ant. Ps. et V. de Fer. Ll. 1. N. de Dom. 5. Sept. rel. ut in P. L. not.; 9. L. (2 iung.) et com. simpl. in L. (et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi.) et M. Gl. In 2. Vesp. com. seq. Compl. de Fer.
27. Fer. 6. Ss. Cosmae et Damiani Mm. sem. c. r. oia. ut Fer. 2. praec. (Ll. 1. N. de Fer. 6. post Dom. 5. Sept.) et in Dir. not. (usque ad) Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. a cap.) de seq. Compl. de Fer.
28. Sabb. S. Wenceslai Duc. M. dupl. c. r. Invit. Hym. et B. de Coi. Ant. Ps. et V. de Sabb. rel. ut in Dir. not. (usque ad) Compl. de Dom.
29. * Dom. 18. p. Pent. et 1. Oct. Dedicatio S. Michaelis Archangeli dupl. 2. cl. c. a. Off. ppr. oia. ut in Dir. not. In M. (iuxta Dir.) omitt. imper. In 2. Vesp. (ppr. lc.) com. Dom. (ppr. lc.) et seq. (Ant. O Doctor.) Compl. de Dom.

Četudi solnce najlepše sije.

Četudi krasen dan, ali nimate znanca, ki bi se tudi v tako lepem času ne bil prehladil, morda sam ne ve kdaj? V vsakem poletnem času se človek prav lahko nahladi in vedno je treba paziti, da je kaj pri rokah. Da se zamoreš obvarovati pred prehlajenjem, imej vedno pri sebi že 25 let znano izborno zdravilno sredstvo, to so Faysove pristne sodenske mineralne pastile, ki se dobe v vsaki lekarni in drožeriji. Škaljica stane le 1 K 25 v.

Slovinci pozor!

Pristna srebrna ura K 7—

Pristna srebr. ura ženska K 7—

Pristna srebrna verižica K 2—

Pristna srebrna verižica
damska K 3-40

Zlata ura K 28—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal rapasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

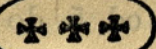
Tegethofova cesta št. 39.

Mlin in žaga

z večjo ekonomijo, ali tudi brez nje, je napredaj, oziroma se da v najem. Posedstvo je dobro ohranjeno in se nahaja na Juž. Štajerskem v lepi ravnini, v bližini prometnega kraja z železniško postajo. Pogoji za razvoj obrti so dani in kupna cena je zelo ugodna. Natančnejše informacije daje propajalec. — Naslov pove uredništvo tega lista. — 197

Dijaki se spremejo na stanovanje in hrano pri notarju vdovi Marija Koser, Gosposka ulica 50, II. nadst. nasproti gimnazije v Mariboru. 194

Le pristna s to le 61

varstveno znamko

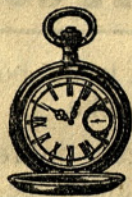
Rösler-jeva

voda za zobe

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Steklenica 72 h.

Pozor ure!

Točna pošta.

Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocinstva, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi za obroki ilustr. cenik zastoj

Gramofona od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 3-50

Pristna srebrna ura 7-

Original omega ura 18-

Kuhinjska ura 4-

Budiljka, niklasta 18-

Poročni prstan 2-

Srebrne verižice 3-

— Večletna jamstva

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlato in srebro.

Hotel Trabesinger

v Celovcu

Velikovška cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

Naše zelo moderno opremljeno specialno tovarniško podjetje stoji že

nad 40 let na čelu

na najboljšem glasu.

Zahtevajte specialni cenik št. 451^a o stiskalnicah za vino in sadje, kompletne moštarnice, hidravličnih preš, sadnih in grozdnih mlinov, strojev za snemanje jagod, navornih sesalk itd.

nad 700 kolajn in prvih daril itd.

PH. MAYFARTH & Co.

Specialna tovarna za izdelovanje strojev, ki se rabijo pri pridelovanju vina 1500 delavcev. in sadjevca. Wien II., Taborstr. 71. Zastopniki se iščejo.

Nahrbtniki

najboljše kakovosti po raznovrstnih cenah, nadalje **platininske dopisnice**: Savinjskih alp, papirnatih čaše in iz aluminija, se dobivajo pri tvrdki

Za vrtno veselice: lampijone, konfeti, serpentine karte za tombolo, papirnat - - kroznike, servijete itd. - - Zaloga raznega papirja. - -

Goričar & Leskovšek
Celje, Graška cesta 7.

Zvezna trgovina
Goričar & Leskovšek
Celje, Rotovska ulica št. 2.

Katoličani! Slovenci!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

K

Jos. Macuh

Maribor, Stolna ulica 5
nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilen obisk; osobito se priporoča vsem cenjenim odsekom „Orla“ za nabavo kompletnih krojev, kot čepic, bluzk itd. za javne nastope in prireditve. Imam nadalje veliko zalogo črnega in modnega blaga, iz solidnih tovarn.

Cene nizke! Delo solidno in vestno!
Postrežba točna!

V najstarejši narodni manufakturni trgovini se vsled smrti gospoda

Karola Vanič, Celje**Narodni dom**

prodaja vsakovrstno blago, kakor: možko in žensko sukno, druki, oksforti, platno vsaki širokosti, dežniki, nogavice, moderci, kravate itd. itd.

po zelo znižani ceni!

Velika množina različnih

ostankov pod lastno ceno.

Stavbeni in umetni ključavničar oblast.
koncesioniran vodovodni inštalater

Ivan Rebek Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča za drugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navažne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobova itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidravličnimi vi-dri. Izdelujem vsake vrste tehnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Malisno šupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski

kamen, želod, krompir, sploh vse

deželne pridelke, kakor tudi petroljevske

in oljnate sode, ter močnate, solne in

otrobnosti vreče kupi vsako množino, maslo

Veletgovina s špecerijo

in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Na debelo! Na drobno!

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče.

LEKARNARJA A. THIERRY-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstvo, znamko. Oblastno varovan.

Vseko ponarejenj, posnemanje in prodaja kakšnega drugega balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri želodčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekl. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a

samo pristno

centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poskodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Prevzamem vsa dela
oekoracijske, slikarske in
pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju

Gosposka ulica 5.

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

obrestuje

Hranilne vloge po 4 1/2% brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižnice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne dviga.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in pojasnila dajejo vsak dan, izjemši praznike, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure pop. Za vplačila po pošti se dajejo zastoj poštne hranilnične položnice št. 92465. Telefon ima št. 8. Za brzojave zadostuje naslov: Ljudska posojilnica Celje.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, z amortizacijo ali brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vknjižene dolgove pri drugih zavodih in izterjuje svojim članom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke
zadnje mode razpošilja najceneje

Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermecki v Celju št. 301.

Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Ni treba si glavo tretji!

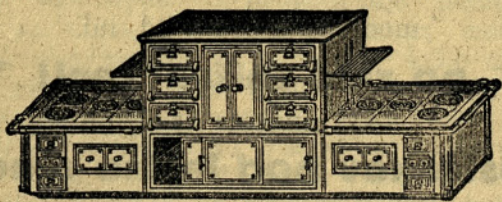
Najboljše špecerijsko blago,
zanesljiva kaljiva vsakovrstna

semena

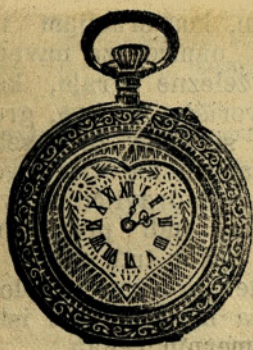
voščenih in drugih vrst sveč,
dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri
staroznani tvrčki

Milan Hočevar Celje
tik farne cerkve.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki
trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj
„Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki
naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in
najcenejša svetovna priporočana
slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih
slatin, srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna!
Mali dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec
zahteva moj novi veliki cenik, katerega dob zastoj in
poštne prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in po-
stene postrežbe.

Liniment mazilo,

najboljše sredstvo, če si hočeš odstraniti potenje nog.
Cena 3 krone (tudi v znamkah). — Pošilja franko.

Mestna lekarna pri c. kr. „Orlu“ v Mariboru
Glavni trg tik rofovža. 181

Razglas.

V svrhu popravljanja mežnarije pri **Sv. Juriju**
v Slov. goricah se oddajo zidarska, mizarska, klju-
čavničarska, kleparska itd. dela.

Cena skupnih del znaša po cenitvi uradnih
izvedencev 5860 K. Deli se odda skupaj ali vsako
posebej. Natančnejši podatki in stavbeni pogoji so
na ogled do 1. oktobra 1912 pri župnem uradu
Sv. Jurija v Slov. goricah.

Sv. Jurij v Slov. gor., dne 9. sept. 1912.

Cerk. predstojništvo.

**Vsi, ki ste skrbni možje in
očetje!**

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati
za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knjižico g.
župnika Haaserja o ljudskem zavarovanju, ki se vsa-
komur dološlje popolnoma zastoj.

Ne pozabite

Volno, sukno (štofe), cajge, modno
perilno blago, preproge, odeje, koce,
platno in vse manufakturno blago
kupite najbolje in najceneje v domači
trgovini

M. E. Šepec,
Maribor.

Grajski trg. 1089a Burgplatz.

„Straža“ je najuglednejši spodnje-
štajerski list, torej inserirajte!

Trgovina s specerijskim blagom

Glavna slovenska zaloga velikanska
izbira kranj. vrvarskega blaga
kakor: šrang, užd, vrvi, vrvi
za perilo, mrez za seno in za o-
troške postelje itd. itd. :
Sprejema se vse pod to stroko
spadajoča dela kakor: vrvi za zvo-
nove, dvigalnice in transimsije. :

Na drobno! Točna in solidna postrežba! Na debelo!

Pozor Slovenci!

Ivan Ravnikar
Celje

Graška cesta 21.

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Glavna slovenska zaloga suhih in
oljnatih barv, čopičev, firniza in
lakov. :
Zaloga nagrobnih in voščenih sveč,
Zaloga vseh rudniških voda. :
Priporočam sveža, deteljna, travna.
poljska, vrtna in cvetlična kaljiva
semena. 22

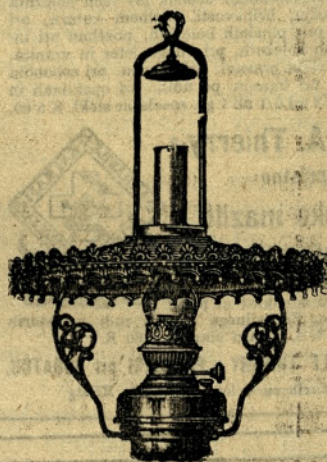
Edina štajerska narodna steklarska
trgovina

Franc Strupi, Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklavskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Podružnica Ljubljanske

Kreditne Banke

= v Celju. =

Centrala: **Ljubljana.** Podružnice: **Spljet, Celovec,**
Trst, Sarajevo, Gorica.

Delniški kapital: **8 milijon kron.**

Rezervni zaklad čez **K 800.000** obrestuje

vloge na vložne

knjižice po

od dne vloge do dne dviga.

Rent. davek plačuje banka iz svojega. **čistih**

4 1 0
2 0